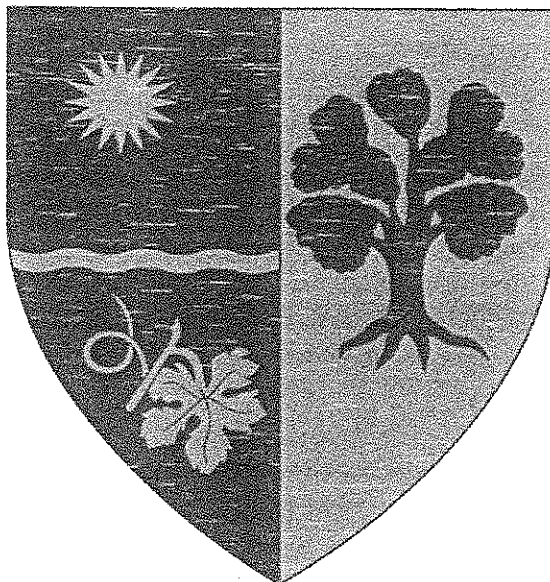

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Monorierdő Község Önkormányzata

MONORIERDŐ

2019-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
<i>A településrész útja az önálló községgé válásig:</i>	7
Értékeink, küldetésünk	16
Célok.....	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	49
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	72
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	73
1. A HEP IT részletei	73
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
3. Megvalósítás.....	81
A megvalósítás előkészítése	81
A megvalósítás folyamata.....	81
Monitoring és visszacsatolás.....	83
Nyilvánosság.....	83
Érvényesülés, módosítás	84
4. Elfogadás módja és dátuma.....	86

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Monorierdő Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

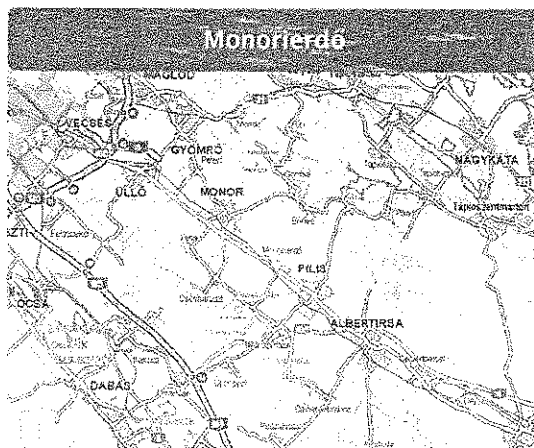
Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Helyünk az Országban

Monorierdő Pest megye középső részén, Budapesttől 42 km-re, Dél – Dél-kelet irányban, a 4. számú fő közlekedési út 41. kilométerszelvényének és a Budapest – Cegléd vasútvonal 44. kilométerszelvényének érintkezési pontjában, a Gödöllő-Ceglédberceli dombság és a Duna-Tisza közti Homokhátság találkozásánál helyezkedik el. Monor és környéke két nagytáj, az Észak-magyarországi-középhegység és az Alföld határán terül el. Monor északi határában szelíd dombvidék, a Cserhát-hegység déli nyúlványa, a Gödöllő-ceglédberceli-dombság, amely folyamatosan simul az Alföldre. A város belterülete már az Alföldön fekszik. Monor külterületének délnyugati részén végződik a Duna jégkori hordalékkúpja, a Pesti hordalékkúp-síkság. Monorierdő és vele a külterület keleti része a Pilis-álpári-homokháthoz tartozik, ahol a Dunából kifújtt vékony lepelhomok fedi a felszínt.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Földtörténet

A területen agyagos rétegek fejlődtek ki, melyek helyenként a felszínre kerültek. Az agyagra harmadkori folyami (Ős-Duna) homok települt nagy vastagságban. A harmadkor végén megindult hegységképződés magasba emelte a területet és fiatal eróziós dombság alakult ki. A felszíni formák nagy egységeit a nagyobb kiterjedésű lapos felboltozások és a kisebb-nagyobb törések-vetődések határozzák meg, amelyek a hosszabb patakvölgyeket követik.

A felszínt nagyrészt lösz, illetve löszös homok, kisebb részben futóhomok fedti, melyeken löszös és agyagos, zömében jó minőségű talajok alakultak ki. A legkiterjedtebb futóhomokos terület a 190 m magas Strázsa-hegy, ami 130 méterig az egykori monori Ős-Dunavölgy felszínéig húzódik. (A hagyomány szerint a domb a nevét a török időben kapta, amikor a lakosság innen kémlelte a környéket.)

Ez a peremi homokterület már a Duna-Tisza-közi homokhátsággal köti össze a Gödöllői-ceglédberceli-dombságot.

A sok homokhordalék miatt a löszös területek anyaga is igen homokos, s néhol a löszben a homokpászták jól kivehetők. Sok a fiatal, meredek lejtő, a területet eróziós barázdák és vízmosások szántották fel. A mély bevágású völgyek a vízfolyások formáló munkájának eredményei. A határ nyugati, déli része síkvidéki felszínének kialakulásához a levantei - ópleisztocén süllyedés játszott jelentős szerepet, ahová az ősi Duna hordta törmelékét. A felszínét a pleisztocén végén és a holocénban képződött futóhomok borítja.

Vízrajz

A környék vízföldtani vonatkozásban átmeneti területen alakult ki a Gödöllő-ceglédberceli-dombság és a Duna-Tisza közti síkvidék között.

A Gödöllő-ceglédberceli-dombság kedvezőtlenebb, az utóbbi jobb vízföldtani adottságú.

Ezen a tájon halad át a Duna és a Tisza fő vízválasztója. A Duna vízgyűjtőterületéhez a Pesti hordalékkúp-síkságon eredő kisebb patakok, a Tisza vízgyűjtőterületéhez a Gödöllő-ceglédberceli-dombság és a Pilis-alpári-homokháton eredő időszakos vízfolyások tartoznak.

Éghajlat

Éghajlata átmeneti az alföldi és a hegyvidéki éghajlat között. A magasabb fekvésnek megfelelően valamivel kisebb a középhőmérséklet értéke (10 °C), és a napsütéses időszak (évi 1950-2000 óra), mint az alföldi részeken. A legmagasabb hőmérséklet sokévi átlaga 34,2 - 34,6°C körül mozog, míg a minimumok sokévi átlaga -14,8°C és -17,3°C körül alakul.

A csapadék 530-580 mm, szeszélyes területi eloszlásban. Uralkodó szél a nyugati, észak-nyugati.

Az ország több tájegységén a ködös napok száma 40 nap körül alakul. Monor és vidéke körzetében kis távolságon belül is szeszélyesen változik, mozaik szerűen helyezkedve el: 34- 49 nap között számolható.

Élővilág

A természetes növénytakaró is átmenetet képez a hegyvidéki és az alföldi flóraidék között. A dombságokon dombvidéki és alföldperemi erdős puszták, a síksági részeken mérsékelten száraz, illetve száraz erdős puszták találhatóak. A Pesti hordalékkúp-síkság és a Pilis-alpári-homokhát növénytakarója az Alföld flóraidékén belül a Duna-Tisza közti síkvidék flórajárásába tartozik. A Gödöllő-ceglédberceli-dombság keleti része alföldies növényzete miatt az Alföldhöz, a Gödöllői-dombság pedig a Mátra flóraidékéhez tartozik.

A löszvegetáció főként löszpusztarét, törpemandulás. A hajdani őstölgyesek már csak nyomokban maradtak meg. A löszhátak erdősztepp-erdeje a tatár-juharos tölgyes. A medencékben gyakoriak a gyertyános bükkösök elemei is. A mélyen bevágódott, patak nélküli völgyekben gyertyános-

tölgyesek húzódnak. A száraz, meleg déli oldalakon mészkedvelő tölgyesek tenyésznek, főleg molyhos-tölgy állománnyal. Elterjedtek a vízi, mocsári és lápi társulások is. A homoki beerdősődés során a pusztai tölgyes és gyöngyvirágos tölgyes, a gyertyános, a nyíres, a szürke nyár és a szomorúfűz egyaránt kialakult. Állatvilágának jellemző fajai az őz, nyúl, fácán, fogoly, fűrj.

Településünk történelme

Monorierdő történelme, mint önálló település, a közelmúltig nyúlik vissza. Monor város részeként azonban már az utolsó eljegesedést követően történt benépesüléssel dicsekedhet. Monorierdő történelme szorosan egybefonódik Monoréval.

A teljesség igénye nélkül, de meg kell említeni a közös, valamint a település közelmúltja visszatekintő múltját.

Az emberi kultúra legrégebbi nyomai (a városi helytörténeti kiállításon látható csiszolt kőbalták) az újkőkorból származnak. 1911-ben és 1928-ban a Forrás felé vezető út mentén mamut és ősszarvas csontok kerültek elő, egy részük a Nemzeti Múzeumba került. 2001-ben, az új szennyvíztisztító építéskor rézkori (i. e. 3200-2000) telep és kultikus temető nyomait ásták ki. A rézkor késői szakaszában telepedett meg Monor környékén a bádeni (péceli) kultúra népe, valamint a bronzkor középső szakaszában (i. e. 1700–1300) vándorolt a város területére a vatyai kultúra népe, amelynek cserépedényeit a Pozsonyi úti lakótelep helyén tárták fel.

A honfoglaló magyarok földműveléssel és állattartással foglalkozó közösségei – a korábbi korszakok népeihez hasonlóan – valószínűleg ezen a kedvező adottságokkal bíró vidéken is megtelepedtek. A középkori Monor nagy valószínűséggel a mai város központjában, a könyvtár környékén lehetett. Vidékünk Árpád-kori települései a tatárjárás idején elpusztultak, és ezt követően csak egy részükön alakult ki új falu. A késői Árpád-korban – Pest megye más vidékein szerzett régészeti tapasztalatok alapján – Monor és Monorierdő területén 3-5 település állhatott, falvanként 50-200 lakossal. Monor ősen kívül Monorierdő területén megtalálták Újfalut (Wyfalut, Vyfalut, Nova) maradványait is.

Monor elnevezésének eredete még ma sem tisztázott, de a település neve a ma leginkább elfogadott elmélet szerint a török eredetű, „kőd” jelentésű személynévből származik.

Monor (Monar) nevének első hiteles írásbeli említésével egy 1398. március 25-én kelt oklevélben találkozunk, amelyből megismerhetjük Monor akkori hűbérurát, Maróthy János székely ispánt.

A település a török időkig lassan fejlődött. A több mint 150 éves török uralom Monort és környékét is sanyargatta, hiszen a Duna-Tisza köze a hódoltság területére, a török haderő felvonulási útvonalába esett. A település lakói volt földesuruknak, az egri káptalannak, illetve az egri várnak is adóztak és robotoltak. Az itt élő népesség helyzetét tehát a hadi veszélyek mellett a kettős adózás is nehezítette. A török hódoltság időszakában Monor többször elpusztult, illetve elnéptelenedett. Az 1661-es bécsi hadjárat után lett ismét „Desertium ad loca remotiora” – azaz lakatlan pusztaság, s tíz évig nem is szerepelt az adójegyzékekben. A felszabadító háború idején a falu lakói ismét elmenekültek. A török kiűzése után a feldúlt falvakba visszaszivárogtak az elbujdosott lakosok és új telepések érkeztek az ország más részeiből is. 1696-ban már újra lakott helyként említették Monort.

A reformáció korán hívekre talált itt. 1546-tól már protestáns prédikátor hirdette tanait a szomszédos Újfaluban, és 1567-ben a református iskolai tanítás is megkezdődött Monoron. Az ellenreformáció mégsem törte meg a lakosok hitét, a többség Kálvin követője maradt. A 18. században telepedtek meg a Monor környéki falvakban, Péterin, Pilisen, Bényén és Albertin az evangélikus vallású szlovákok.

A 18. századi Monor gazdasági életének legjelentősebb ága a mezőgazdaság (gabona- és takarmánytermesztés, bortermelés, legeltető állattenyésztés) volt.

Monorierdőt, mint Monor részét a 19.században ekként említik:

"Monor Mező Város határában még pedig annak alsó szélén határ melletti részén egy ős erdő áll, melly mai napig Újfalusi erdőnek neveztetik, - ezen erdő, és környéke hajdan Aranyos Újfalu nevű község volt, mellynek romjaira még a' most életben lévő emberek is emlékeznek, állítólag azonban a' Török hadjárat pusztítványa. Ezen aranyos újfalu határába, melly most Monorhoz van kebelezve, jelvényei azonban még láthatók, a' mostani Száraz hegyi, Pipis halmi, Kankó halmi, Város réti, és vas úti dűllök, és a' legellőnek egy része van, - a' Pipis halmi, Kankó halmi, Város réti, és vas uti dűllökön 1845ik évben történt tag osztály óta tanyaépületek vannak, 's ez a' gazdák tagosított birtokjok. — Szárazhegyi dűllő az egri főkáptalan mint földes úrnak a legellővel együtt esett birtokába. Ezen legeilőn áll a' Káptalannak egy nagy szerű három szegű birka majorja, és egy nagyobb csősz és pásztor háza. Kelt Monoron 1863. dec 18. János bíró" (Pesty Frigyes kéziratos helynévtárából)

A terület az 1930-as évekig volt az egri káptalan birtokában. A kegyúr 1932-ben kezdeményezte a mai Monorierdő helyén lévő erdőterület parcellázását. Egy pénzcsoport vállalta a parcellázás lebonyolítását. A földművelési miniszter a terület felének, 180 holdnak a kimérését engedélyezte. 1200 db, egyenként 150 négyszögöles üdülőtelket alakítottak ki úgy, hogy az erdő 60%-át lehetett csak kivágni. Az 1933-as parcellázás után Monorierdő üdülőterületként szerepelt.

A 19. században Monoron is megkezdődött a modernizálódás, különösen a század végén fejlődött igen gyorsan, ezzel párhuzamosan népessége a háromszorosára növekedett. A mezőgazdaságban a legfontosabb művelési ág a szántóföldi növénytermesztés lett. A művelési ágak közül a legnagyobb növekedést a kert és gyümölcsös, valamint a szőlő mutatta.

1847-ben adták át – az országban másodikként – a Pest-Cegléd-Szolnok vasútvonalat, szeptember 1-jén haladt át az első három vonat Monoron. Monorierdőn a vasút modernizációjára 1934-ig várattott magára. Ekkor létesült a vasúti megállóhely, és egy vendéglő is az ide látogatók ellátását szolgálta. 2005. május 19-én reggel egy kamion bennragadt a felújított vasúti átjáróban. A Cegléd felől érkező tehervonat 70 km/h-s sebességgel ütközött a kamionnal, amit 100 méteren keresztül tolt maga előtt. A kamion roncsa elsodorta a fénysorompót és a pénztárépület sínek felé eső falát. A helyiségben tartózkodó pénztároshölgy nagy szerencséjére kisebb sérülésekkel megúszta az esetet. Az 1934-ben létesített műemlék állomásépületet később lerombolták.

Monor az egykorú iratokon az 1870-es évektől városként és járási székhelyként szerepelt, ahol a főszolgabírószágon kívül járásbírószá, adóhivatal, közjegyzőség, pénzügyőrség, posta, távírda és csendőrség működött. A társadalmi élet megélénkülését jelezte, hogy a kiegyezés és az első világháború közötti békés időszakban 23 egyesület és társadalmi kör alakult.

Az első világháború négy éve alatt a lakosság nagy nyomorban tengette életét. Monorról több százan vonultak be a hadseregbe, és a háborúnak 252 ismert monori katonai áldozata lett.

A két világháború között a lakosságszám enyhén (1920 és 1941 között 692 fővel) emelkedett. A gazdasági szerkezet lényegében megmerevedett. Az ipari üzemek ugyanazok voltak, esetleg tulajdonosváltás és névváltoztatás történt. Több száz főt tett ki azonban a kisiparban és kereskedelemben dolgozók száma. Az 1929-ben kitört gazdasági válság következtében sok család tönkrement. A helyi iparosság a monori lakosságot, valamint – vásárolva – a környéket is ellátta termékeivel. Az 1920-as évek végén Monoron 41 szakmában több mint 300 iparos dolgozott. A legnagyobb létszámú mesterségek a cipész (36), a csizmadia (32) és a hentes (26) voltak, de dolgozott itt képfestő, mézeskalácsos és szítás is. 1930-ban már az új szakmák (autogén hegesztő, fényképész, szikvízgyártó, villanyszerelő) is megjelentek. A mezőgazdaságban tovább csökkent a legeltető állattenyésztés, növekedett viszont a kertgazdálkodás, ill. a gyümölcs- és szőlőtermesztés részesedése. Ebben az időszakban gazdag egyesületi és kulturális élet folyt Monoron.

Monornak az 1930. évi népszámláláskor 15770 lakosa volt. A szocializmus évtizedeiben a község lassan, de folyamatosan gyarapodott. Lakosságszáma az 1949. évi 13606-ról 1990-ig 18483 főre nőtt. 1970-ben elnyerte a nagyközségi rangot, majd az elmúlt rendszer utolsó évében, 1989. március

1-jén várossá avatták. Monor lélekszáma 1999-ben már meghaladta a 20 ezer főt (21059). A legutolsó években a halálozás mértéke meghaladja a születéseket, viszont a kedvező helyen fekvő városba jelentős a bevándorlás, ami a lakosság számának szerény emelkedését eredményezte.

A városban ma egyetlen olyan gazdasági vállalkozás sem működik, amely jelentősen meghatározná a helyi foglalkoztatottság szerkezetét. Nagyobb ipartelepítés az elmúlt évtizedekben nem történt. Monori viszonylatban fontos szerepe van az élelmiszeriparnak, valamint a szolgáltató- és kereskedelmi tevékenységnek. Jelentős gazdasági erőt képviselnek a településen a kisiparosok is, a 4-es út mentén pedig autószalonok, benzinkutak, különböző lerakatok, éttermek és fogadók találhatóak. Monorierdő legrégebbi, patinás múltat idéző vendéglője az Autós csárda, amely a vasútállomás építésével egyidős. Az Autós-csárda neve kezdetben csak Vendéglő, majd Csingilingi-csárda volt. A csárda még ma is áll, a vasútállomás épületét már sajnos elbontották.

Monorierdő Erdőnyaraló mivoltában kiemelkedő szerepe volt az 1935-ben kezdett monorierdői strandfürdő építésének, melyet 1937. július 10-én nyitottak meg. A strand vízellátását egy 430 méter mély kútból biztosították.

1926. szeptember elsején kezdődött meg az iskolai oktatás Monorierdőn. A tanítás Magócsi Zoltán házában (Beton út 69.) indult el. Az 1927/1928. tanévben már az egi Káptalan által felajánlott telken a vasút mellett felépült egytantermes iskolában folytatódott a tanítás. Az 1943/1944-es tanévben megszűnik tagiskola lenni. Az intézmény hivatalos neve: Monorierdei Állami Népiskola. Igazgatója: Oláh István, a monori József Attila Gimnázium alapítója. Itt említendő meg, hogy 1917 novemberétől 1918 februárjáig József Attila Monoron élt nevelőszülőknél: „Anyám már betegeskedett, méhdaganata támadt, s ekkor én magam jelentkeztem a Gyermekvédő Ligánál –, így rövid időre Monorra kerültem.” – írta később erről a „Curriculum vitae” című önéletrajzában. Rövid tartózkodásának emlékét Monoron az Alkotmány u. 2. sz. ház falán levő emléktábla, a helyi József Attila Gimnázium neve és a költő mellszobra őrzi.

A településrész útja az önálló községgé válásig:

A település a világháború előtt csak gazdag budapestiek nyaralóhelyeként funkcionált, a háború után sok otthonatlan család költözött be a szép és csinos elhagyott nyaralókba. A településrész fejlődése ezután Monor község, majd város ambíciójától függött, de ezt a kényszerhelyzetet csak a rendszerváltás utáni, önállósulást célzó, civil szerveződés oldotta meg végérvényesen.

1963-ban a falu központi részén kezdtek hozzá az új iskola építéséhez. 1994-re alakult ki az iskola épületegyüttesének jelenleg állapota.

Az 1970-es évektől üdülő jellege egyre csökkent, és folyamatosan nőtt az állandóan ott élő lakosság száma.

A készülő rendszerváltást megelőlegezendő: az 1985-ös "demokratikus ellenzék" számára egészében sikeresnek nem mondható választások után egy héttel, 1985. június 14–16. között, a monorierdői kempingben zajlott le a "monori találkozó", a Kádár-rendszer értelmiségi ellenzékének első összejövedele. Itt találkozott 45 magyar értelmiségi, hogy kicserélje gondolatait a magyar gazdaság és társadalom helyzetéről, fejlesztési lehetőségeiről. A résztvevők az akkori nem hivatalos ellenzék rendkívül különböző irányzatot képviselő tagjai voltak. A rendszerváltás előkészítésében nagyon fontos szerepet játszott ez az esemény. A népi írók, a szabadságjogokért küzdő demokratikus ellenzék és a reformközgazdászok találkoztak egymás jobb megismerése végett Monorierdőn. Többen közülük közösen vettek részt már a Bibó-emlékkönyv megírásában, félretéve a népi-urbánus ellentétet. Senki sem sejtette 1985-ben, hogy a rendszerváltás békessége lesz a tét három évvel később. A házigazda Donáth Ferenc volt, a vitairatot pedig négyen írták: Csúrka István, Csoóri Sándor, Bauer Tamás és Kis János.

Az 1990-es évektől intenzív fejlődés következett be. 1994-ben kiépült a telefonhálózat, majd bevezették a földgázt, korszerűsítették a közvilágítást, 2003-ra kiépült az ivóvíz- és csatornahálózat. 2003-ban a lakosság szám meghaladta a 3000 főt. Általános iskola, óvoda, orvosi rendelő és több

üzlet áll az itt lakók rendelkezésére, sőt néhány helyi buszjáratral Monorra is lehet utazni. A víz-csatorna hálózat kiépülése után a rossz állapotú földutakat folyamatosan aszfaltozott utak váltották fel. Monorierdő településrész képviselőjét 2 fő választott képviselő látta el, valamint külsős tagokkal a Településrész Önkormányzat (TÖNK) hozott döntéseket és javaslatokat.

2001. január 25-én az iskola Fekete István író nevét vette fel.

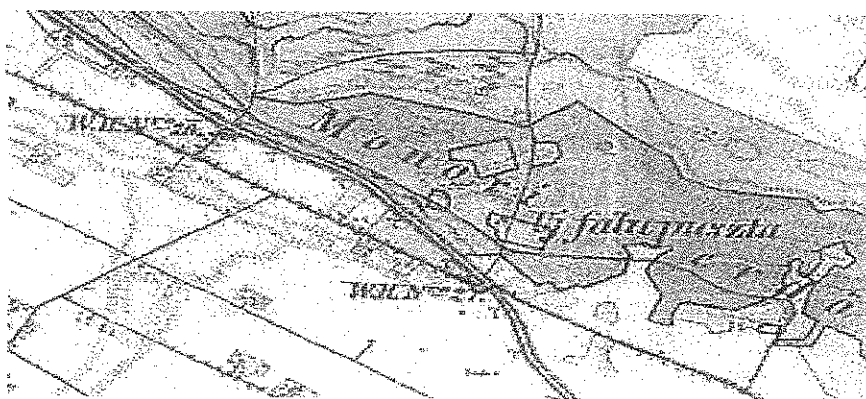
2001. október 24-én Monorierdőnél a biztosítóberendezés meghibásodása miatt összeütközött két személyvonat. A balesetnek 37 sérültje volt. A baleset sajnos nem volt sz. egyetlen, 2008. október 06-án újra megismétlődött. Az áldozatokra a vasútállomáson állított kopjafánál emlékeznek a hozzátartozók és lakosok.

2003-ban a lakosságszám 3000 főt meghaladó volt.

Monorierdő, mint településrész 2006-ig Monorhoz tartozott. 2011. június 4-én felavatták a település rovásos helynévtábláját.

Az 1990-es évek elején létrejött „Tiszta Lappal” Társadalmi Egyesület tagjainak szervezésében 1993-ban és 1995-ben is volt egy sikertelen népszavazás a leválás érdekében. Az egyesület és az akkori monori vezetés létrehozta a „Leválást Előkészítő Bizottság”-ot, amely – többek között – a település mai nevét is eldönthette az MTA Nyelvtudományi Intézetének szakbizottságával.

(Erre azért volt szükség, mert, egyrészt: törvény írja elő a véleményeztetést, másrészt pedig: néhány monorierdői lakos azon a véleményen volt, hogy a településnek a történelem során „előtelepülésének” tekinthető Wyfalu (azaz Újfalu), vagy egy másik – szerintük – szintén „előtelepülésének” tekinthető(?) Zsigra nevet kell adni.)

Monorierdő térképe a III. katonai felmérés korából, (1869-1887)

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Monorierd%C5%91#cite_note-5,
2013.11.21.

2004-ben megalakult a „Monorierdőért Egyesület”, amelynek tagjai úgy gondolták, hogy lakóhelyükért akkor tudnak tenni valamit, ha újra kezdeményezik a különválást. A szükséges jogi lépéseket meg is tették, és az önkormányzat – amelynek 16 monori és 2 monorierdői tagja volt – a „Monorierdőért Egyesület” kezdeményezésére a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseire tekintettel 2005. április 3-ára népszavazást írt ki Monorierdő településrész leválása és új község alakításának az ügyében.

A népszavazás eredményes és érvényes lett. Monorierdőn a 2006-os önkormányzati választás volt az az időpont, amikor a két település végérvényesen szétvált. Monor a 21 ezer lakosú településből 18 ezer lakosú településsé vált.

„A Képviselő-testület a „Monorierdőért Egyesület” kezdeményezésére a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseire tekintettel 2005. április 3-ára (vasárnap) népszavazást írt Monorierdő településrész leválása és új község alakításának az ügyében. A népszavazás napján 6.00 és 19.00 óra között az alábbi kérdésre lehet majd szavazni: „Akarja-e, hogy Monor várostól leváljon és Monorierdő néven

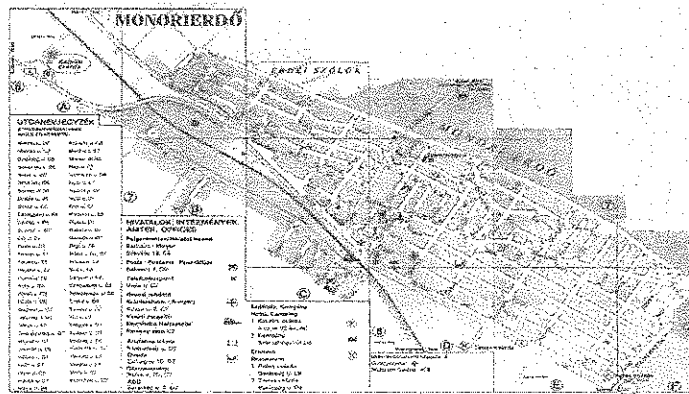

önálló községként működjön a település?" A népszavazás érvényes, ha a választópolgárok több mint a fele szavazott, és eredményes, ha a szavazóknak több mint a fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott. Érvényes és eredményes népszavazás esetén - a Köztársasági Elnök határozata után - a 2006. évi önkormányzati választás napjától válhat önálló településsé Monorierdő." - Monor város képviselő-testülete

A köztársasági elnök 2005-ben hozott határozata alapján, Monor város Monorierdő elnevezésű településrésze, 88/2005. (VI. 29.) KE hat., 2006. október 1-jétől önálló községgé vált.

„Az idei évben történt egy különleges pillanat. Monor közel 20 ezer lakosú településéből Monorierdő lakossága az idei év tavaszán úgy döntött, hogy nem kíván Monorral együtt funkcionálni. Népszavazás történt, ahol a helyi lakosság úgy szavazott, hogy Monorierdő néven új települést kívánnak kialakítani. Monor elérte azt, hogy Monorierdő, mint településrész olyan infrastrukturális ellátottságba kerüljön, hogy az ott élők a saját fenntartásukat meg tudják oldani. Monor nem jár rosszul a településrész kiválásával. A köztársasági elnök aláírta az önálló település létrehozását. Sok szerencsét kívánok Monorierdőnek ahhoz, hogy önállóan, saját maguk megéljenek!” - Strázsa - Monor városi önkormányzat lapja

Entől az időponttól kezdődik Monorierdő, mint önálló település történelme.

Monorierdő napjainkban az esélyegyenlőség tükrében

Az elmúlt években Monorierdőn kialakult a teljes infrastruktúra, és kiépítették a szilárd burkolatú utakat. Van óvoda, iskola, orvosi és gyermekorvosi rendelő, vasúti megálló, posta, gyógyszertár, önkormányzati épület. Tehát minden megvan ahhoz, hogy önálló élet éljen a település. Mindazonáltal a folyamatos fejlődést szem előtt tartva 2018. évben megkezdődött a település életének egyik legnagyobb beruházása az új egészségház építése, amely várhatóan 2019. őszére készül el.

1. Lakosság – demográfiai mutatók

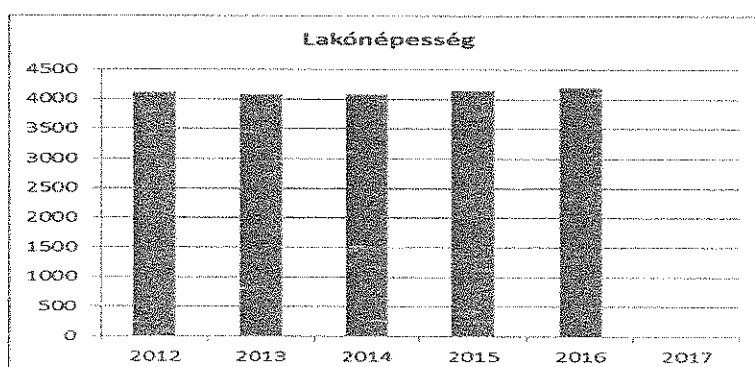
Monorierdő lakossága dinamikusan növekszik. 2001-es népszámlálás adatai szerint kb. 3000 főt számláltak. Ez a szám már a 2016. évi adatokat figyelembe véve 4191 fő. Az 1.sz. táblázat a lakosság szám változását mutatja évről évre.

I. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	4116	bázis év
2013	4073	99,0%
2014	4081	100,2%
2015	4139	101,4%
2016	4191	101,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Dinamikus viszonyszámok közül a láncviszonyszámok mutatják meg az adatok változását az előző időszakhoz véve. A fenti táblázat tartalmazza a lakosságszám változás mértékét %-ban, amely növekvő tendenciát mutat. Az I.számú táblázat adatai oszlopdiagramba foglalva láthatók az alábbiakban.

A diagram látványosan ábrázolja a lakónépesség számát (fő), amely évről évre folyamatosan emelkedik. A 2016. évi adat a 2012. évihez képest 1,3 %-os lakónépesség-növekedést mutat.

Az állandó lakónépesség közötti nemek és korcsoportok szerinti eloszlását mutatja be a 2.1. számú táblázat 2016. évi adatok alapján.

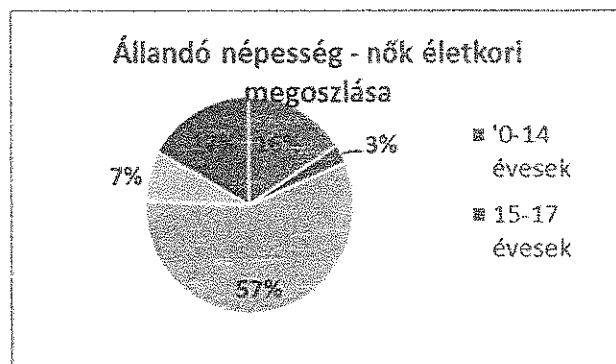
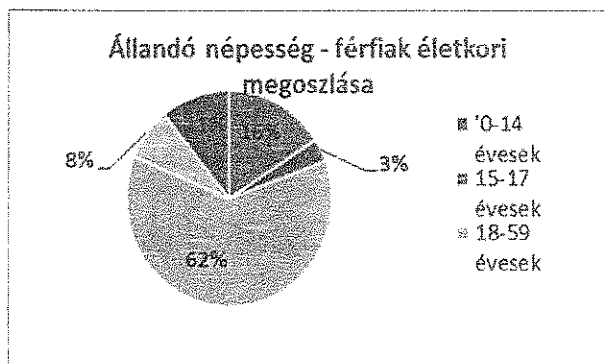
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	2 266	2 325	4 591	49,36%	50,64%
0-2 évesek	na	na	135		na
0-14 éves	360	367	727	7,84%	7,99%
15-17 éves	80	67	147	1,74%	1,46%
18-59 éves	1 405	1 323	2 728	30,60%	28,82%
60-64 éves	177	177	354	3,86%	3,86%
65 év feletti	244	391	635	5,31%	8,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Monorierdőn is csak úgy, mint ahogy az országos statisztikák mutatják, a nők aránya meghaladja a férfiak arányát. Érdekes módon a 18-59 éves korcsoportban a férfiak száma több a nők számánál. Drasztikus változás a 60 év feletti korcsoportban, a férfiak számánál figyelhető meg, tekintettel a férfiak alacsonyabb várható élettartamára. A férfi lakosságot érintő egészségmegővő és prevenciós vizsgálatok, ismeretterjesztések minél szélesebb körű alkalmazására van szükség.

Az alábbi diagramok a férfiak és a nők korcsoport szerinti megoszlását mutatja be.

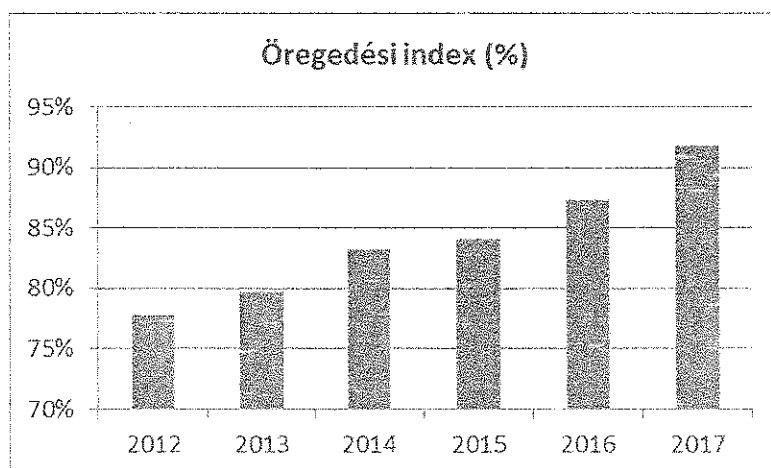

Az öregedési index alapján látható, hogy Monorierdőn a lakosság csak úgy, mint országos szinten, öregszik. Szerencsére lassú ütemben, amely a beköltöző fiatal lakosságnak köszönhető.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	566	728	77,75%
2013	578	725	79,72%
2014	602	723	83,26%
2015	618	735	84,08%
2016	635	727	87,35%
2017	673	733	91,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

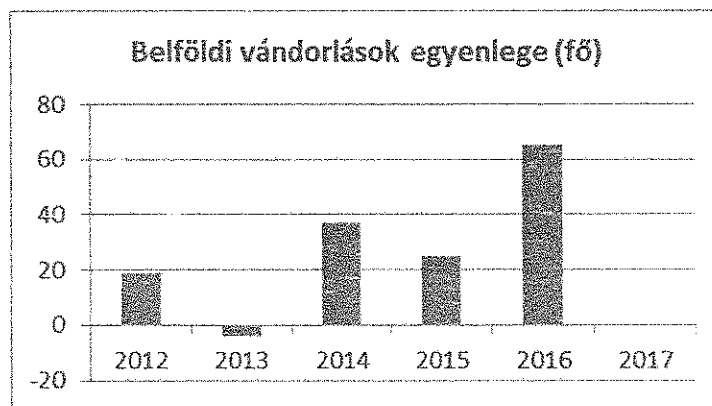
A lakosság összetétele állandóan változik a betelepülések miatt. Monorierdő települési sajátosságaiból adódóan (volt üdülőtelep mivoltának fokozatos kiszorulása) az állandó lakosok

száma az állandó jellegű odavándorlások és az elvándorlások egyenlegéből adódik. Az oda- és elvándorlások különbségének változása leginkább a külterületi részeken történő vándorlásokból adódik, ahol egyre több az eddig nem lakás céljára használt üdülőépületek lakássá alakítása. 2013. évben egy nem ismert ok miatt az elvándorlások száma meghaladta az odavándorlások számát, de 2014. évtől kezdődően ismét nőtt az odavándorlók száma az elvándoroltakhoz képest. A 4.számú táblázat tartalmazza ez erre vonatkozó adatokat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	149	130	19	4,3
2013	113	117	-4	-0,9
2014	141	104	37	8,21
2015	122	97	25	5,51
2016	189	124	65	14,16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

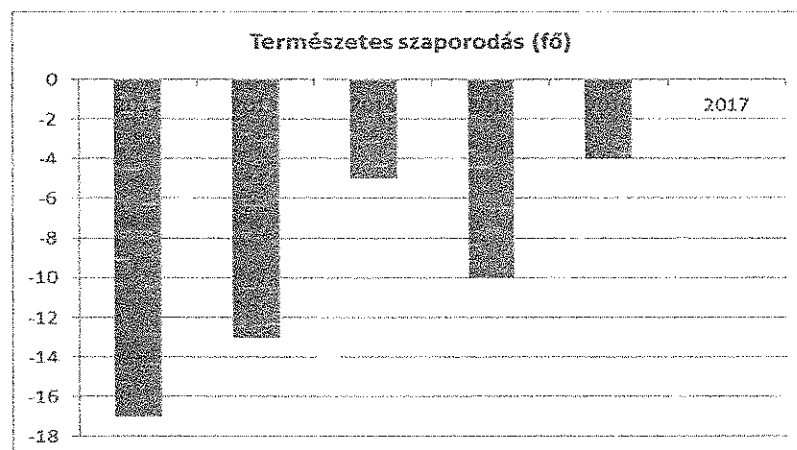

Nem a gyermekvállalási kedv okozza a lakosság szám növekedését, hiszen az alábbi táblázatból (5.számú táblázat) kitűnik, hogy az halálozások száma meghaladja az élve születések számát. A lakosság szám növekedése kizárólag az állandó jellegű odavándorlásokból adódik. Viszont kitűnik az a pozitív változás, hogy az évek előrehaladtával kismértékben nő az élveszületések aránya a halálozásokéhoz képest. Céi a gyermekvállalások számának növelése, a gyermekneveléshez szükséges infrastruktúra színvonalának emelésével.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	38	55	-17
2013	41	54	-13
2014	34	39	-5
2015	46	56	-10
2016	39	43	-4

A természetes szaporodás adatait tartalmazó táblázatot drámaian mutatja be az alábbi diagram:

2. Infrastruktúra - energia, közlekedési, telekommunikációs, mezőgazdasági

A főváros közelsége (Ferihegy 22 km), jó autóutak, a jól megszervezett tömegközlekedés (a reggeli órákban Monorierdőről, és a késő délutáni órákban Budapestről 20 percenként közlekedik vonat, és 42 vagy 52 perc alatt lehet beérni a Nyugati pályaudvarra, vagy vissza Monorierdőre, attól függően, hogy a zónázó, vagy a minden megállóhelyen megálló személyvonatot választja az utas.)

A kiváló háttér-infrastruktúra is elősegíti Monorierdő gyors fejlődését.

3. Intézmények, szolgáltatások

- **Monorierdő Község Önkormányzata – Monorierdői Polgármesterei Hivatal** (2213 Monorierdő, Szabadság u. 50/A.). Az Önkormányzat és a Hivatal az új épületet 2013. májusától használja. Az ügyfelek kiszolgálása már sokkal komfortosabb körülmények között történik. Az épület akadálymentesített, tehát a mozgássérültek, idősek, gyermekek, várandósok könnyebben juthatnak, mozoghatnak az épületen belül és kívül. Az épület ad helyet a Teleháznak, a körzeti megbízottnak, a polgárvédelemnek, a családsegítőnek, a védőnői szolgálatnak, valamint a járási ügysegédnek. Az elhelyezett ellátók ismeretének tükrében az épület multifunkcionális volta nyilvánvaló. A multifunkcionalitás segíti a lakosságot minél szélesebb körű ügyeinek elintézésben. Az intézmény saját esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.
- **Monorierdői Csicsergő Óvoda és Konyha** (Óvoda: 2213 Monorierdő, Csillag u. 16-18., Konyha: 2213 Monorierdő, Gyöngyvirág u.11.). Az Önkormányzat részére kötelezően ellátandó feladatként írja elő a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény. Az oktatási infrastruktúra keretén belül az óvoda jó infrastrukturális adottságokkal rendelkezik. A gyermekek fejlődését különféle számítástechnikai (kakaóbiztos számítógép), mozgáskoordinációt segítő eszközök segítik. Az intézmény saját esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A térségben egyedülálló módon az Önkormányzat saját konyhát tart fenn. A konyha jól felszerelt, és a felkészült dolgozóknak köszönhetően megfelel mind a jogszabályi (tisztasági,

minőségi), mind a feladatbeli követelményeknek (mindennapos étkeztetés, rendezvények). Kiváló minőségben látja el minden nap az óvodás gyermekek, az iskolai diákok, valamint a szociálisan rászorultak étkeztetését, külön főzési lehetőség került kialakításra a glutén-, tej- laktóz- és cukormentes ételek elkészítéséhez. A Konyha az Önkormányzat által a hátrányos helyzetűeknek szervezett ételosztásban is aktívan részt vesz.

- **Monorierdei Fekete István Általános Iskola** (2213 Monorierdő, Szabadság u. 43.). 2013. január 01-től az iskola tekintetében az intézményfenntartói jogokat, a Monori Tankerület gyakorolja. Az oktatási infrastruktúra keretén belül az iskola jó infrastrukturális adottságokkal rendelkezik. Az intézmény saját esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.
- **Monorierdő Község Önkormányzat – Teleház** (2213 Monorierdő, Szabadság u. 50/A.). Informatikai infrastrukturálisan megfelel a mai kor követelményeinek. Jól felszerelt, nagy sebességű internet-hozzáféréssel rendelkezik. A számítástechnikai eszközök elhelyezésére szolgáló helyiség tiszta, világos, meleg. Kiválóan alkalmas hátrányos helyzetben lévők információs esélyegyenlőségének elősegítésére. 2015. október 26-tól a lakosság részére ingyen biztosított a lakosság számára napi öt oldal másolása, valamint személyenként fél óra internet.
- **Monorierdő Község Önkormányzatának Könyvtári Szolgáltató Hely** (2213 Monorierdő, Béke köz 13.): Monorierdő Község Önkormányzata Könyvtári Szolgáltató Helyet működtet. A könyvtári szolgáltató helyen igénybe vehető ingyenes szolgáltatások: könyvtárlátogatás, az állomány helyben használata, a könyvtári dokumentumok előjegyzése, könyvtárközi kölcsönzés (kivéve postaköltség), folyóirat kölcsönzés, az állományfeltáró eszközök használata, információ a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól, helyismereti és közhasznú információszolgáltatás, a könyvtár technikai eszközeinek használata, internet használata – csak könyvtáros felügyelete mellett történhet.

4. Elnyert támogatások

Több beruházás indult az elmúlt években, amelyek már lezárultak.

- 2016. évben az Önkormányzat 13.019.975 Ft támogatást nyert el a gyermekétkeztetés feltételeit javító fejlesztések támogatására. Ebből valósultak meg a konyha tekintetében a már működő konyha infrastrukturális felújítása, fejlesztése, akadálymentesítése, és a korszerű táplálkozást segítő technológiai fejlesztések. Az étkező és az étterem felújítása, akadálymentesítése.
- 2017. évben az Önkormányzat 6.700.000 Ft támogatást nyert el a Makkos parkban játszótér kivitelezésére és Pihenőpark kialakítására a Piac melletti területen. Ezen támogatásból a Makkos parkba új játékok és pihenő- és egyéb bútorok telepítésére, illetve a piac melletti területen pihenőpark bútorok telepítésére került sor.
- 2018. évben az Önkormányzat PM_EUALAPELLATAS 2017/13. számú azonosítószámú pályázatával 165.000.000 Ft támogatást nyert el, amelynek eredményeként egy új egészségház épül Monorierdő településen. Az új épületben modern körülmények között megtalálható lesz 2 háziorvosi rendelő, 2 gyermekorvosi rendelő, 2 védőnői ellátóhely, illetve egy fogorvosi rendelő. Ez az egészségház a lakosság egészségügyvel kapcsolatos igényeit hosszú távon ki tudja majd elégíteni.
- 2018. évben az Önkormányzat a VEKOP-72.2-17-2017. számú pályázatával 90.000.000 Ft támogatást nyert el az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztésére – népegészségügy helyi kapacitásfejlesztésére. Ebben a projektben monorierdői központtal valósulnak meg a pályázatban szereplő feltételekkel a Monori Járás területén lévő

települések egészségmegőrző, egészségfejlesztő és népegészségüggyel kapcsolatos preventív feladatai.

5. Egészségügy – szociális ellátás

- **Monorierdő Község Önkormányzat Védőnői Szolgálat** (2213 Monorierdő, Rózsa u.5.). Monorierdő község közigazgatási területén két védői körzet található. 2012. januárjáig, az országban jellemző védőnő hiány Monorierdőn is éreztetve hatását, 1 fő védőnő látta el a két körzetben a védőnői feladatokat. 2012. január hónapban sikerült felvenni még egy fő védőnőt ezzel csökkent a védőnők leterheltsége és az ellátottakra jutó időegység is megnövekedett. 2014. évtől ismét egy fő védőnő látja el a két védőnői körzetet. A védőnői szolgálat folyamatosan nyomon kíséri és ellátja a bel-és külterületi gyermekeket, a terhes kismamákat, az oktatási-nevelési intézménybe járó gyermekeket és diákokat, különös tekintettel a hátrányos helyzetben lévőkre. Az ellátottak érdekeit figyelembe véve a védőnői szolgálat elhelyezése 2014.évtől az önkormányzat épületében történik. Az egészségház elkészülte után – várhatóan 2019. őszétől a védőnői szolgálat átkerült az új egészségház épületébe.
- A gyermekek orvosi ellátását a Praxis Duo Kft. végzi, a védőnői szolgálattal közös épületben. A gyermekorvosi ellátást kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetben lévőkre, szoros együttműködésben az Önkormányzat szociális ellátóhálózatával. Ebben az ellátási formában van lehetőség arra, hogy a gyermekszegénység keretein belül küzdjön az Önkormányzat az éhezés és az alultápláltság ellen. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete tárgyévi költségvetésében előirányzatot biztosít, a polgármester számtalan esetben állapít meg méltányossági alapon pénzbeli és természetbeni (gyógyszer, élelem, tápszer) juttatást.
- Monorierdő lakosságának fogorvosi szolgálat keretei között történő ellátása Monoron folyik, dr. Poncz Lajos által működtetett praxissal. Monorierdő Község Önkormányzata éveken keresztül törekedett arra, hogy a fogorvosi ellátást helyi szintre tudja hozni, ez is megoldódni látszik az új egészségház felépítésével, ahol egy fogorvosi praxis kap majd helyet. A helyben történő ellátás kiemelten prioritást élvez, mivel a szociálisan rászorultak ellátáshoz való hozzájárása egészségi állapotuk megőrzéséhez elengedhetetlen.
- Monorierdő területén élő felnőtt lakosság orvosi ellátása egy háziorvosi körzetben történik. Az ellátásra Monorierdő Község Önkormányzata a Medi Pacis Bt.-vel kötött szerződést. A II. felnőtt háziorvosi kialakítása folyamatosan foglalkoztatja a Képviselő-testületet, jövőbeli kialakításán fáradozik. Az új egészségház megépülésével a második felnőtt háziorvosi praxis is kiépíthető lesz. Ez kiemelt prioritást élvez, mivel az ellátás fontossága, hogy minden rászorulóhoz a lehető legrövidebb időn belül eljusson.
- Az sürgősségi orvosi ügyeleti ellátás Pilisen történik az Emergency Service Kft.-vel kötött szerződés alapján. Az ellátás az azonnali orvosi segítségre irányul elsődlegesen, a nem sürgősségi esetek rontják a sürgősségi ellátás minőségét és hatékonyságát.
- 2018. áprilisától az Önkormányzat saját közalkalmazott útján látja el a házi segítségnyújtás megszervezését és működtetését, a szociális étkeztetés biztosítását, A nappali ellátás működtetésére a Pilisi Evangélikus Szeretetszolgálattal kötött feladatellátási szerződést Monorierdő Község Önkormányzata.
- Monor és Térsége Integrált Család- és Gyermejjóléti Központ látja el Monorierdő területén a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat. A Szolgálatot 1998-ban Monor Város Önkormányzat Képviselő-testülete hozta létre, azzal a céllal, hogy a kistérség még ellátatlan településein (Monor, Gomba, Bénye, Káva, Csévharaszt, Mende, Süllyás, Péteri) intézményi társulás keretében biztosítsa a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokat.

2007-ben a szolgáltatások működtetése átkerült a Monor és Térsége Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás fenntartásába, valamint a kistérség átrendeződésével az intézmény ellátási területében is változások történtek. A Szolgálat **jelenleg családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít Monor, Pilis, Nyáregyháza, Csévharaszt, Gomba, Monorierdő, Péteri, 2013. augusztus 1. napjától Bénye, Káva és Vasad települések közigazgatási területén, valamint idősök nappali ellátása, házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés szakfeladatokat valósít meg Pilis Város közigazgatási területén.**

6. Egyéb

- Monorierdő Község Önkormányzata akadálymentesített weblapot üzemeltet a vakok és gyengén látók információhoz való jutása érdekében.
- Monorierdő Község Önkormányzata kedvezményes terembérlettel támogatja az Ifjúsági Jujutsu Kör, mivel a sportkör tevékenysége során kiemelten figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetben lévő gyermekeket és támogatja őket.
- Képviselő-testület ruhagyűjtési akciókkal, ételosztással segíti a hátrányos helyzetben lévőket.
- Monorierdő Község Önkormányzata egészségnap szervezésével ezen belül szűrőbusszal, prevenciók előadásokkal segíti elő a településen élő lakosok egészségének megővését.

Értékeink, küldetésünk

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének biztosítására fokozottan ügyel. A Képviselő-testület tagjai között van olyan, aki családsegítő szolgáltatónál, egészségügyi területen, vagy oktatásban dolgozott/dolgozik, ezáltal közvetlenül találkozik a hátrányokkal rendelkező, induló gyermekekkel, felnőttekkel. Az Önkormányzatnak széles ismeretei okán könnyebb a problémák feltárása és megoldása.

Magyarország Kormányának és az Önkormányzatoknak az esélyegyenlőség fenntartására és az esélyegyenlőtlenségek felszámolására intézkedéseket kell tenniük. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete az esélyegyenlőség felszámolásával kapcsolatos intézkedéseinek alapjául alkotja meg Helyi Esélyegyenlőségi Programját, bevonva a településen lévő civil szervezeteket, önkormányzati intézményeket, különféle szociális feladatokat ellátó szervezeteket, rendfenntartó szerveket és a lakosságot.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Monorierdő Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő monoriérdői polgárokat segítő, támogató feladatok megszervezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megőrzésével, megtartásával.

Ezen belül:

- Összetartó, szolidáris, a hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése.
- Összehangolt együttműködés a foglalkoztatási, közoktatási, közművelődési, szociális igazgatási, egészségügyi, területfejlesztési komplex tevékenység-rendszerben, a szubszidiaritás elvének figyelembevételével.
- Egyenlő bánásmód biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára.
- A mindenkori jogszabályoknak megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz, valamint a különböző közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mőtv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Monorierdő Község Önkormányzata a társadalmi esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében már 2007-ben megfogalmazta Esélyegyenlőségi Programját, amelyben elemezte a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározta az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat, forrásokat és a végrehajtáshoz szükséges határidőket.

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testület által Az Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról szóló 3/2008. (I.14.) Kt. határozatával már korábban elfogadott Esélyegyenlőségi Program alapot képez a jövőben végrehajtandó feladatokhoz és a társadalmi esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében fogalmazta meg és 235/2013. (XII. 12.) Kt. határozatával fogadta el a 2013-2018. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban az Önkormányzatnak, jogszabályi rendelkezések által előírt, kötelezően elkészítendő és Monorierdő Község Önkormányzat által elkészített dokumentumok, koncepciók, tervek kerülnek felsorolásra, feltüntetésre azzal, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az településen az esélyegyenlőség megvalósítását.

- **Költségvetési koncepció** – a jegyző minden évben november 30. napjáig előkészíti a Képviselő-testület részére az Önkormányzat következő évi költségvetési koncepcióját. Az önkormányzat 2019. évben is fontos feladatának tartja a helyi társadalmi szervezetekkel való együttműködést, melyek általában kulturális, polgári védelmi, sport területekre terjednek ki. - 2019. évben is fontos célkitűzés a pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, és a lehetőségek kihasználása.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete 52/2015.(III.26.) Kt. határozatával hagyta jóvá a Monorierdő Község Önkormányzatának 2015-2019. évre vonatkozó Gazdasági Programját.
- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Monorierdő Község Önkormányzata Szociális Kerekasztalt működtet a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló törvény 58. § (2) bek alapján, melyről rendeletet alkotott. A koncepció kialakítása a Szociális Kerekasztal feladata.
- **Köznevelés-fejlesztési terv²** – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §). Törvényi szabályozás alapján az Önkormányzat részére a feladat nem releváns.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi

² Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

Építési Szabályzatáról a 10/2018. (X.26.) önkormányzati rendeletet alkotta. A településrendezési terv a Helyi Építési Szabályzat részét képezi.

- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes terülrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Építési Szabályzatáról a 10/2018. (X.26.) önkormányzati rendeletet alkotta. A településrendezési terv a Helyi Építési Szabályzat részét képezi.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete Monorierdő településfejlesztési koncepciójához kapcsolódóan a 140/2018. (X.25.) kt. határozatot hozta.
- **Települési sportkoncepció** – a sport különösen a felnövekvő nemzedékek, a gyermekek, fiatalok életében tölthet be meghatározó szerepet, hiszen nevelő hatása olyan emberi értékek kialakulását segítheti elő, mint a küzdeni tudás, a kitartás, a győzni akarás mellett az ellenfél tisztelete és megbecsülése, a közösségtudatos gondolkodás erősödése. A nevelő hatás mellett meghatározó jelentőségű a napjainkban egyre fontosabbá és indokoltabbá váló egészség-megőrzés funkciója is. Mindezekre tekintettel Magyarország Alaptörvénye XX. cikk (1) és (2) bekezdése alapján, illetve a 2004. évi I. törvény 55. §-a figyelembevételével az Önkormányzat 2017. évben megalkotta a 2017-2020. évekre vonatkozó sportkoncepcióját.
- **Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepció** – Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 17. pontja alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek, a helyben biztosítandó közfeladatok körében közreműködik a település közbiztonságának biztosításában. A koncepció kiindulási pontja az Európa Tanács által meghatározott bűnmegelőzés három pillére, amelyek egyben háromféle cselekvési módot is jelentenek: a bűnözési okok csökkentése, az egyes bűncselekmények és devianciák lehetőségének korlátozása, az egyén védettsége, a sértetté válás elkerülését befolyásoló preventív tevékenységek, amelyek a különböző szervezetek együttműködésén alapulnak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Monorierdő területén a Monor és Térsége Integrált Család- és Gyermekjóléti Központ látja el a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat. A Szolgálatot 1998-ban Monor Város Önkormányzat Képviselő-testülete hozta létre, azzal a céllal, hogy a kistérség még ellátatlan településein (Monor, Gomba, Bénye, Káva, Csévharaszt, Mende, Sülysáp, Péteri) intézményi társulás keretében biztosítsa a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokat. 2007-ben a szolgáltatások működtetése átkerült a Monor és Térsége Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás fenntartásába, valamint a kistérség átrendeződésével az intézmény ellátási területében is változások történtek. A Szolgálat jelenleg családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít **Monor, Pilis, Nyáregyháza, Csévharaszt, Gomba, Monorierdő, Péteri, Bénye, Káva és Vasad** települések közigazgatási területén.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során felhasznált adatok lekérdezése az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszeren (TEIR), valamint a Központi Statisztikai Hivatal honlapjának Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) szerinti adatgyűjtésre vonatkozó oldalán keresztül történt.

A helyi adatgyűjtések egy része már korábban rendelkezésre állt az Önkormányzatnál vagy annak Hivatalában. Azok a helyi adatgyűjtést igénylő információk, amelyek nem álltak rendelkezésre az Önkormányzatnál az információ jellegének meghatározása után a megfelelő formában kerültek begyűjtésre. Az adatgyűjtés egy részét a táblázatok kitöltésével, másik részét nyomtatvány kiküldésével és visszajuttatásával sikerült végrehajtani. További információgyűjtés történt az Önkormányzat honlapjáról, a Képviselő-testület jegyzőkönyveiből, rendeleteiből, archívumából, valamint a Polgármesteri Hivatal és az intézmények nyilvántartásaiból adatgyűjtéseiből.

Sajnálatos módon vannak olyan információk, melyek nem, vagy csak csekély mértékben hozzáférhetők, vagy nem hivatalosak és ezáltal nem felhasználhatóak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fed teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A roma népességre vonatkozó hivatalos adat kevés. Monorierdőn 32 fő vallotta magát cigány származásúnak. Ennél a számnál azonban jóval többen élnek a községünk területén elszórtan, kb. 800 fő (nem hivatalos adatok az oktatási intézmények statisztikai adatai és a szociális támogatások alapján). Az alacsony regisztráció oka feltehetően a diszkriminációtól való félelem.

A községben élő roma népesség nagy része az általános normák szerint él családi házas területeken, többnyire saját tulajdonú ingatlanban, 5-10 % -a albérlőként. (Egy kisebb csoport ingázó: pár hónapig itt él, majd elköltözik, s ez ismétlődik évente többször is). Az idős- és középkorú generációra az alulképzettség jellemző. A fiatalabbak közül egyre többen végzik el a nyolc általános iskolát (általános iskolák 8. osztályos statisztikai adatai alapján), többen szakképesítést szereznek.

Az Önkormányzat kiemelten foglalkozik az itt élő roma lakosság foglalkoztatásának elősegítésével a Pest Megyei Kormányhivatal Monori Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve.

A közoktatási intézményekben nincs szegregáció. Az óvodában, iskolában évtizedek óta az integráció, a felzárkóztatás határozza meg a pedagógiai munkát.

Intézményeink alapítványai külön segítséget nyújtanak a nehéz sorsú gyermekek részére (étkezés, táboroztatás, stb). A gondos gyermekvédelmi ellátásnak, a széles körű szociális háló védelmi rendszerének köszönhetően diszkriminációnak minősíthető panasz nem érkezett az önkormányzathoz. Az ösztöndíj programok tovább javíthatják a közép- és felsőfokú végzettségű roma fiatalok arányát.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A monori és közvetve a monorierdői térség fejlődését jelenleg az MO autótút, várhatóan 2019. évtől kezdve az M4 autótút határozza meg. Az iparterületek, ipari parkok kijelölése ellenére a gyűrű övezetén nem terjeszkedett túl az ipari, kereskedelmi övezet, illetve nem eredményeztek jelentősebb gazdasági növekedést a városközponti területeken (Monor), vagy a főutak (4-es) mentén. Vállalkozásintenzitási szempontból átlag alattinak számít a Monori térség. A gazdasági fejlettség kistérségi bontásban elérhető legjobb mutatója az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem és a vállalkozássűrűség szoros korrelációt mutat.

Az alacsony keresetek miatt egyre több embert fenyeget a szegénység kockázata. Az egyén szempontjából az elszegényedés bekövetkezhet folyamatosan, vagy hirtelen. A hirtelen történt elszegényedés oka lehet személyes, vagy a gazdasági körülményekben hirtelen, rövid időn belül bekövetkezett piaci vagy/és jogszabályi változások, melyek kihatással és összefüggésben vannak az emberek életszínvonalával. A folyamatos elszegényedés nem egyik pillanatról a másikra történik, hanem fokozatosan, az egyén közvetlen környezetében, életkörülményeiben, életvitelében történik változás, a gyakran többszörösen előforduló személyes és külső változások összességének az eredménye. A folyamatosan alacsony kereset, a kereset évről évre csökkenő reálértéke a teljes nincstelenséghez vezet. Az alacsony keresetnek több oka lehet. A munkavállalók alapvetően a nettó kereseteik vásárlóerejének, a reálbéreknek az alakulásában érdekeltek. Ezt három tényező befolyásolja: a bruttó bér emelkedése, az elvonások alakulása, és az infláció. Az egyenlőtlenségek kialakulásában szerepet játszik a nettó jövedelem eloszlása is.

A jövedelmi feltételek arra a kérdésre is választ adnak, hogy az adott társadalmi-gazdasági feltételek mellett kik és hányan minősülnek szegénynek. Az ún. szegénységi küszöbnek nincs általánosan elfogadott definíciója. Elméleti megközelítését tekintve két alaptípusa az abszolút (az összes fogyasztási szükségletből vagy annak egy részéből kiinduló) és a relatív (a jövedelmi vagy kiadási adatokhoz viszonyító) küszöb.

Az elmúlt néhány évben több olyan gazdasági-társadalompolitikai intézkedés volt, amelyek a munkaerőpiacról kiszorultak társadalmi juttatásainak bővítésére, ezek színvonalának növelésére szolgáltak, azaz a legelesettebbek, legszegényebbek életszínvonal emelését célozták meg (pl. az özvegy nyugdíjasok részére adott nyugdíj-kiegészítés, a rendszeres pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatás bevezetése stb.).

Az alacsony szociális juttatások egyre kevésbé jelcstenek megélhetési lehetőséget. Az indexálás hiánya miatt (a nyugdíj kivételével) évről évre veszítenek értékükből, emelésük esetleges, s ezért növelik a támogatásra szoruló helyzetének bizonytalanságát, kiszolgáltatottságát.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő)	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1600	1555	3 155	98,5	6,2%	94,75	6,1%	193	6,1%
2013	1610	1534	3 144	110,75	6,9%	89	5,8%	200	6,4%
2014	1633	1547	3 180	85	5,2%	79,75	5,2%	165	5,2%
2015	1646	1539	3 185	58	3,5%	66,75	4,3%	125	3,9%
2016	1662	1567	3 229	58,25	3,5%	65,25	4,2%	124	3,8%
2017	1 687	1 573	3 260	43,75	2,6%	62,5	4,0%	106	3,3%

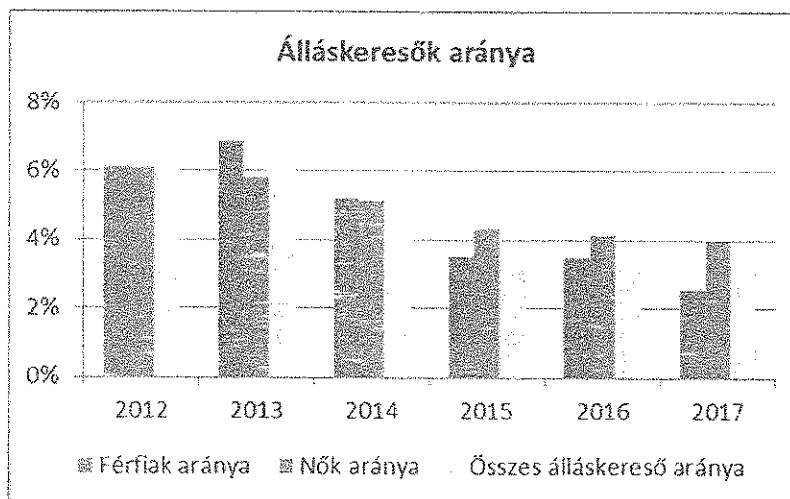
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Amint a táblázatból kitűnik a nyilvántartott álláskeresők nemek szerinti megoszlásánál a 2012-2013. években a férfi álláskeresők aránya a lakónépességen belül a női álláskeresők arányához képest jelentősen megemelkedett.

A község kedvező körülményei (főváros közelsége) és az önkormányzat munkalehetőséget teremtő tevékenysége következtében a hivatalos (és nem hivatalos) munkanélküliek aránya csökkent. Míg 2012-ben a 15-64 év közötti lakosságszámot figyelembe véve 193 fő, 6,1 % volt, 2016-ban ez az arány csökkent 124 fő, 3,8 %-ra (3.2.1. táblázat).

Az alábbi diagram jól szemlélteti a fenti táblázat adatait.

Az alábbi táblázat mutatja be a regisztrált munkanélkülieket korcsoportok szerint.

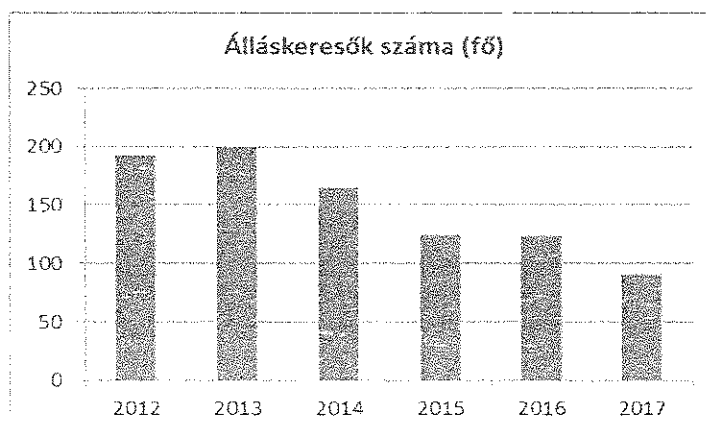
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		193	200	165	125	124	91
20 év alatti	Fő	5,5	6	3	2,25	3	1,5
	%	2,8%	3,0%	1,8%	1,8%	2,4%	1,6%
20-24 év	Fő	22,25	19,75	22	11	14,25	8,75
	%	11,5%	9,9%	13,4%	8,8%	11,5%	9,6%
25-29 év	Fő	21,25	21,75	15,25	10,5	9,75	7
	%	11,0%	10,9%	9,3%	8,4%	7,9%	7,7%
30-34 év	Fő	16,75	14	18,75	14,25	12,75	6
	%	8,7%	7,0%	11,4%	11,4%	10,3%	6,6%
35-39 év	Fő	27,5	26,25	17,75	16,25	14	7,25
	%	14,2%	13,1%	10,8%	13,0%	11,3%	8,0%
40-44 év	Fő	25,5	30,75	16,25	13,5	10,5	8,25
	%	13,2%	15,4%	9,9%	10,8%	8,5%	9,1%
45-49 év	Fő	20	21	18,25	15,75	13,75	11
	%	10,3%	10,5%	11,1%	12,6%	11,1%	12,1%
50-54 év	Fő	20	19,25	15,25	8,75	11,75	11,5
	%	10,3%	9,6%	9,3%	7,0%	9,5%	12,6%
55-59 év	Fő	30,75	28,5	23	15,25	18,75	15,75
	%	15,9%	14,3%	14,0%	12,2%	15,2%	17,3%
59 év feletti	Fő	3,75	12,5	15,25	17,25	15	14
	%	1,9%	6,3%	9,3%	13,8%	12,1%	15,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek tekintetében a korcsoportos bontásból kitűnik, hogy az egyes korcsoportoknál 2012-től folyamatosan csökkent a regisztrált munkanélküliek száma, kivéve a 59 év felettiekénél, ott ugyanis évről évre növekszik az arány. A munkaügyi központ számos eszközzel igyekszik az elhelyezkedést támogatni (pl. képzések szervezése, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása, stb).

A fenti táblázatban szereplő adatokat példázza az alábbi diagram is:

Továbbra is megállapítható, hogy a foglalkoztatáspolitikai szempontjából hátrányos helyzetű csoportok (pl. nyugdíj előtt állók), megváltozott munkaképességűek egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerő-piacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, s ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek, mert a nyilvántartásból kiszoruló csoportok a munkaerő-piacon összetett szemlélet béli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belüli arányuknál kisebb százalékban vesznek részt.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	31,57	n.a.	n.a.	193	n.a.	n.a.
2013	30,04	n.a.	n.a.	200	n.a.	n.a.
2014	22,47	n.a.	n.a.	158	n.a.	n.a.
2015	27,45	n.a.	n.a.	125	n.a.	n.a.
2016	28,38	n.a.	n.a.	109	n.a.	n.a.
2017	24,94	n.a.	n.a.	112	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliekről és a tendenciákról nyújtanak információkat, melyek szintén fontosak a település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, és a jövőbeli folyamatok tervezésekor. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A fenti táblázatból is kitűnik, hogy sajnálatos módon a nemek szerinti felosztásról nem rendelkezünk megfelelő adatokkal. Viszont az összesített adatok alapján látható, hogy a hosszútávon regisztráltak száma is évről évre csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	97,0%	93,8%	3,0%	6,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Tekintettel arra, hogy Monorierdő 2007-ben vált önálló településsé, ezért a 2001-es népszámláláskor összegzett adatokban nem találtunk Monorierdőre vonatkozó, iskolai

képzettséggel kapcsolatos adatot, ezért a fenti táblázatot összevetettük a pest megyei átlaggal, ahol a legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség a megfelelő korúak százalékában 2001. évben 89,9 %, 2011. évben 96 %. Ezen vizsgált adatokból látható, hogy mind a férfiak, mind pedig a nők tekintetében Monorierdő tekintetében a vizsgált mintában magasabb az iskolázottsági arány, mint a pest megyei átlag.

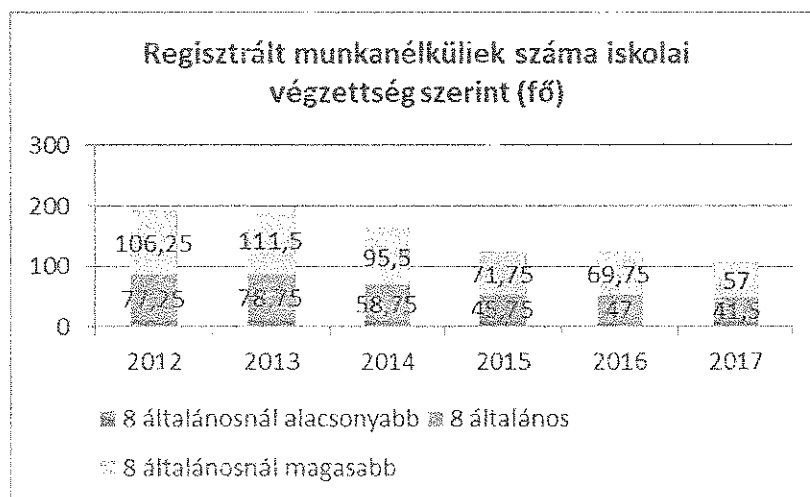
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	193	9,75	5,0%	77,25	40,0%	106,25	55,0%
2013	200	9,5	4,8%	78,75	39,4%	111,5	55,8%
2014	165	10,5	6,4%	58,75	35,7%	95,5	58,0%
2015	125	7,25	5,8%	45,75	36,7%	71,75	57,5%
2016	124	6,75	5,5%	47	38,1%	69,75	56,5%
2017	106	8	7,3%	41,5	39,1%	57	53,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú táblázat adatbázisában a regisztrált munkanélküliek megoszlása végzettségük szerint a település gazdasági, foglalkoztatói szerkezetének elemzésekor fontos. A minta iskolázottsági megoszlása fontos szempont a helyi képző programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen képzettségű csoportoknak kell programokat létrehozni.

A táblázatból kitűnik, hogy a nyilvántartott álláskeresőkön belül legmagasabb a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű álláskeresők száma. Sajnálatos az előfordulása annak a ténynek, hogy a 8 általános iskolát sem sikerül elvégeznie valakinek. Az iskolázottság hiánya egyenes út a mélyszegénység felé. Fontos feladatként tekintendő olyan képzés szervezése, amely legalább az általános iskolai tanulmányok sikeres befejezését célozza.

Hasonlóan fontosak e téren a 3.2.7.számú és a 3.2.8.számú adattáblák, melynek adatai arra mutatnak rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú iskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Monorierdő tekintetében a fentebb említett két táblázat adattartalma 0 érték, valamint nem tartalmaz adatokat. Saját adatgyűjtéssel még az Önkormányzat nem rendelkezik. A jövőben a terület feltárandó az esetleges intézkedések végett.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás addigi rendszerét 2011. évtől kezdődően a Nemzeti Közfoglalkoztatás Programja váltotta fel, amelynek legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. A változások a közfoglalkoztatás támogatási rendszerét és feltételeit is alapjaiban érintették. Az új rendszerben az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet a

belügyminiszter szakpolitikai feladat- és hatáskörébe utalta a közfoglalkoztatást. A kormányrendeletet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 2014. június 6-ával hatályon kívül helyezte és egyúttal pontosította a belügyminiszter, mint a Kormány közfoglalkoztatásért felelős tagjának feladatkörébe tartozó feladatokat. Elmondható, hogy a közfoglalkoztatás részben betölti a korábbi közmunkaprogramok szerepét és funkcióját, azonban semmiképpen nem említhető annak jogutódjaként.

A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma az önkormányzatok számára évente meghirdeti közmunka programját, melynek keretében hátrányos helyzetű, rendszeres szociális segélyben részesülő tartós munkanélküli, elsődlegesen roma ember átmeneti foglalkoztatása valósul meg. Ezenkívül más tárcákkal együttműködésben is indulnak közmunkaprogramok, amelyek meghatározott célokhoz kapcsolódva (akadálymentesítés, erdőtelepítés stb.), illetve állami infrastruktúrafejlesztési programokhoz kapcsolódva biztosítják hátrányos helyzetű emberek átmeneti foglalkoztatását. A munkaerő-piaci integráció elősegítése szempontjából fontos szerepe van a szociális ellátások területén dolgozó szakembereknek is, akik rendszeresen kapcsolatban vannak hátrányos helyzetű, tartósan munka nélkül lévő emberekkel. Ezért pályázati program keretében lehetőség van a szociális területen dolgozó szakembereknek olyan képzési programok támogatására, melyek célja, hogy fejlessze a szociális segítő szakmákban dolgozók munkaerőpiaccal, álláskereséssel kapcsolatos ismereteit.

A roma emberek foglalkoztatási programokban való részvételének érdekében évek óta kialakult gyakorlat roma referensek, mentorok, foglalkoztatás-szervezők alkalmazása a munkaügyi központokban és a programok irányításában.

Az újonnan induló programok többsége, a roma népesség társadalmi befogadásának előmozdítását horizontális szempontként kezeli. A programok a hátrányos helyzet kialakulását okozó tényezők (alacsony iskolai végzettség, települési hátrány stb.) befolyásolásával valamennyi hátrányos helyzetű csoportra vonatkoznak, ám ezen belüli részaránya miatt a roma népesség kiemelt figyelmet kap.

A hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javítása program, különös tekintettel a roma népességre, olyan intézkedéseket támogat, melyek a képzés, a munkaerő-piaci szolgáltatások és a pszicho-szociális támogatások elemeit ötvözve nyújtanak személyre szabott támogatást a hátrányos helyzetű embereknek. Az intézkedés célcsoportja az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező hátrányos helyzetű emberek, különös tekintettel a romákra, megváltozott munkaképességű emberekre, büntetőeljárásban terheltnek minősülő személyekre, lemorzsolódó fiatalokra, 45 év felettiekre, illetve gyógyult szenvedélybetegekre.

Közfoglalkoztatottak			
év	közfoglalkoztatottak átlagos száma (fő)	regisztrált munkanélküliek száma (fő)	közfoglalkoztatottak aránya a regisztrált munkanélküliekhez képest (%)
2013	24	200	0,12
2014	32	165	0,19
2015	25	125	0,20
2016	18	124	0,15
2017	12	106	0,11

(saját adatgyűjtés)

Mint a fenti táblázatban látható, az Önkormányzatnál foglalkoztatott közfoglalkoztatottak átlagos száma 2013-ról 2017-re felére csökkent. Ugyanilyen arányban csökkent a regisztrált munkanélküliek száma is, így a regisztrált munkanélküliek közül arányában közel azonos számú közfoglalkoztatott került ki minden vizsgált évben.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Az állami szektorban (önkormányzati intézmények, állami fenntartású intézmények, helyi kirendeltségeik) dolgozók összeírása, köztisztviselői, közalkalmazotti létszámaik alakulási folyamatának vizsgálatával kimutatható, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az állami szektornak. Monorierdő viszonylatában látható, hogy csekély, mivel az állami/önkormányzati fenntartású intézményekben a lakosság számhoz képest elenyésző a helyi lakosság foglalkoztatása. Ez Monorierdő sokáig üdülőtelepként való funkcionálásának köszönhető. Üdülőtelepként más települések lakosai vásároltak itt telkeket olyanok, akiknek máshol lakásuk és munkahelyük volt, majd idősebb, leginkább nyugdíjas korokra költöztek az itt lévő nyaralójukba. Az újonnan betelepülő fiatalabb korosztály pedig főként a fővárosból jön az olcsóbb élet reményében, és ők vagy Budapesten találnak munkát, vagy szakképzetlenek. Kialakult hagyománya az állami/önkormányzati foglalkoztatásnak nincs a településen. A lakosság helyben történő oktatása, képzése, továbbképzése kihívást jelent. Mindamelllett megemlítendő, hogy az önkormányzati szektorban dolgozók száma (beleértve a nem helyi lakosokat is) a 2008-évtől 2012-évig állandó. 2013. január 01-től az állam az iskolai intézményt tankerületi szintre hozta, így az ott foglalkoztatott közalkalmazott pedagógusok kikerültek a helyi önkormányzati létszámból. Igaz, hogy ez településszinten nem okozott változást.

A kivetett és befizetett iparüzési adó a település gazdasági helyzetének alakulását tükrözi. A foglalkoztatási programok száma és az azokban részt vevők létszáma a helyi munkaerő foglalkoztatási integrációjához esetlegesen hiányzó szakképzettségek megszerzési lehetőségére utal.

Monorierdő Község Önkormányzata a tervezett beruházásokat Gazdasági Programjában rögzíti, fedezetét éves költségvetésében hagyja jóvá. Beruházásai a helyi munkaerő potenciálra sajnos nincsenek hatással. Munkaerő-piaci megtartó, fejlesztő ereje nincs, mivel újonnan létrejött településként először az állam által meghatározott feladatok ellátásához szükséges intézmény és épületrendszert kell kialakítania.

A legközelebb elérhető centrum (Monor), a megyeszékhely/főváros (Budapest) elérhetősége Monorierdőről nagyon kedvező. A település a 4. számú fő közlekedési úton jól megközelíthető, elérhetősége közúton: a 4. sz. fő közlekedési út (E 60), vasúton: Budapest-Szolnok villamosított, kétvágányú vasútvonalon.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Monorierdő Község Önkormányzata részt vesz a Nyári diákmunka programban. Minden évben július 01-től augusztus 31-ig történő foglalkoztatásban átlagosan 10 fő diák vesz részt. A foglalkoztatás feltétele a tanulói, illetve a hallgatói jogviszony. Mivel a helyi lakcím nem feltétel, így az Önkormányzat olyan diákot is tud fogadni, akinek saját településén nem volt szervezett diákfoglalkoztatás. A program először nehezen indult, nem jelentkeztek a fiatalok, de utána akkora sikert aratott, hogy a foglalkoztatást osztani kellett, hogy az esélyegyenlőség jegyében minden jelentkező munkát, és ezzel együtt esélyt is kapjon. A program minden évben nagy sikert arat a

fiatalok körében, minden évben várjuk vissza őket! Munkájuk által szebb, tisztább rendezettebb lett a település.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Monorierdő település sajnos nem tartozik a végtelen lehetőségekkel rendelkező települések közé. A környező települések - mint például Monor, Pilis – rendelkeznek többféle felnőttképzési programokkal. Mindkét település egyszerűen és rövid úton megközelíthető Monorierdőről, így a lakosok tudomásunk szerint igénybe is veszik ezeket a felnőttképzési lehetőségeket. A felnőttképzési és a foglalkoztatási programokon résztvevők száma, fontos mutató a településen élő munkanélküliek perspektívájára és helyzetükből való kitörésre vonatkozóan. Saját adatgyűjtés nem áll rendelkezésre.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Szegénynek vagy kirekesztettnek tekintjük mindazokat, akik jövedelmi szegénységben élnek, vagy rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élnek, vagy anyagi deprivációban élnek. A rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők körében nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, a kistelepüléseken, hátrányos térségekben élők, és a romák. A munkaerő-piacra jutás fő akadályai: a regionálisan egyenlőtlen munkahelykínálat, rugalmatlan munkaerőpiac, alacsony iskolázottság, tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, gyermekek, egyéb gondozásra szoruló hozzátartozók gondozási szolgáltatásainak hiánya.

Mindenekelőtt a cigány családok azok, amelyek legkomolyabban érintettek a szegénység által. Ezekre a családokra vonatkozó szegénységi ráták nagyon magasak – abban az esetben, ha a legalsó jövedelem kvartilis felső határát vesszük szegénységi küszöbnek, akkor az összes cigány háztartás 69%-a, a cigány háztartásfővel rendelkező családoknak pedig 72%-a szegény az országos átlagok alapján. A részletes vizsgálatok azt mutatják, hogy minél szigorúbb szegénységi definíciót alkalmazunk, annál magasabb lesz a szegénységben élő cigányok aránya, ezáltal a cigány családoknak esélyük sincs arra, hogy a szegénységből kilábalhassanak.

A roma népesség felülreprezentált a szegénység kockázatának kitett, és különösen a tartósan szegény népesség körében. Az alkalmazott számítási módszertől függetlenül a roma népesség több mint fele szegénynek, illetve depriváltnak minősíthető. Ha azokat tekintjük romának, akik magukat annak vallják, akkor a szegények egytizede cigány ember. Ha a külső személy megítélését vesszük alapul, akkor a jövedelmeket, illetve lakáskörülményeket tekintve a szegény népesség egyötödét teszik ki a romák. Körükben a különböző szegénységkockázati tényezők – alacsony iskolázottság, munkanélküliség, magas gyermekszám – kumulálódnak, ennek ellenére a roma származás már önmagában is szignifikánsan növeli a szegénnyé válás valószínűségét.

A romák halmozottan hátrányos helyzete (iskolázottság, munkapiaci helyzet, egészségi állapot), valamint az átlagot meghaladó családnagysága visszatükröződik a szegények arányában is: a romák között a szegények aránya kiugróan magas, a roma háztartások 37 százaléka szegény. Ez az arányszám ugyanakkor arra is utal, hogy a cigány etnikum nem azonosítható a szegénységgel, és a roma társadalom az ország egészéhez hasonlóan igen tagolt belülről. A rendszerváltás bő öt évében a roma népesség foglalkoztatása drámai módon összeomlott. 1993-ra a rendszerváltás előtt foglalkoztatottak fele elveszítette az állását, és kevés jel utalt akkoriban arra, hogy a munkaerőpiacról kiszorult, illetve az újonnan piacra lépő generációk képesek lennének ezen a helyzeten változtatni.

A roma népességre vonatkozó hivatalos adat kevés. Monorierdőn jelenleg 32 fő vallotta magát cigány származásúnak. Mivel az előzőekben kifejtésre került, hogy a mélyszegénység egyik

okozója az iskolázatlanság, ezáltal az Önkormányzat által fenntartott intézményekben, a képzettség hiánya miatt, a foglalkoztatás kizárólag közmunkaprogram keretén belül történik.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Legszembetűnőbb hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatásban, kimondva-kimondatlanul, a romákat, a nőket és az idősebbeket érintik.

Szelényi István értekezése szerint vannak olyan társadalomtudósok, akik azzal érvelnek, hogy nemcsak bizonyos etnikai csoportokat sújt a szegénység jobban, mint az etnikai többséget, hanem a nők is nagyobb arányban találhatók a szegények között, mint a férfiak, tehát a szegénység "feminizálódik". A szegénység feminizálódása azt jelenti, hogy azok a háztartások, melyekben a családfő nő, nagyobb valószínűséggel lesznek szegények, mint a férfi családfővel rendelkező családok, illetve a szegény háztartásokon belül a nők inkább viselik a szegénység terheit, mint a férfiak. Régóta tartó vita folyik arról, hogy ez vajon a nők munkapiaci diszkriminációjából vagy a munkavállalási hajlandóságot érintő preferenciák nemek közti különbözőségéből fakad. Fontos probléma származhat azonban abból a tényből, hogy a nők munkanélkülisége lényegesen és folyamatosan növekszik: amíg a férfiak körében tapasztalt munkanélküliség erős szezonaritást mutat, de a kiigazított pálya stabilnak látszik, addig a nőkre vonatkozó adatok komoly aggodalomra adnak okot. A nők körében a munkanélküliség 2003 második negyedéve óta folyamatosan növekszik.

Arra a kérdésre, hogy a nyugdíjrendszer milyen mértékben képes megakadályozni az időskori elszegényedést, a szegénységi kockázatok alakulása adhat választ. Ehhez azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy Magyarországon az objektív szükségletekre alapozott megélhetési minimum és az 1 főre jutó átlagos jövedelem meglehetősen közel helyezkedik el egymáshoz, a jövedelmek eloszlása miatt az átlagos és minimális jövedelem közötti rés csekély (az utóbbi években a felfelé differenciálódás a jellemző).

Az elmúlt 10-15 évben a nyugdíjasok jövedelmi helyzete a gyermekes családokéhoz képest viszonylagos javulást mutat annak ellenére, hogy a nyugdíjmelés mértéke a '90-es években kismértékben elmaradt az átlagkereset-emelkedés ütemétől, a nyugdíjasok relatív jövedelempozíciója az aktívakhoz képest romlott és a nyugdíjak vásárlóereje a keresetekhez képest később, 2003-ban érte el az 1989-es szintet. Ennek hátterében a romló inaktivitási ráta áll, amelynek következtében nőtt az aktív keresőkre jutó eltartottak száma, ez magyarázza a nyugdíjasok relatív jövedelempozíció romlása mellett javuló jövedelmi helyzetét, az 1 főre jutó jövedelmet vizsgálva.

A '90-es éveket megelőzően a nyugdíjas státuszba kerülés sokak számára a lecsúszást, a szegénységet jelentette. Ez a helyzet a 90-es évektől megfordult, mivel a rendszerváltás jelentős életszínvonal romlással járt, de a nyugdíjasok jövedelmi helyzete az aktívakénál kevésbé romlott. 1997-ig a nyugdíj reálértéke is jelentősen csökkent, amely a nyugdíjasok életkörülményeit is nagymértékben rontotta, de a nyugdíjasok stabil jövedelme relatíve előnyös helyzetet jelentett a tömeges munkanélküliséggel sújtott, gyermekeket eltartó aktív korosztályhoz képest.

A 90-es évek elején a munkanélküliség előli menekülés egyik útja az államilag ösztönzött korai és rokkantsági nyugdíjba vonulás jelentette. Az évtized második felére azonban a korengedményes nyugdíj előfeltételeit fokozatosan megszigorították, és így, 1998 óta csökkent az egészségügyi vagy foglalkoztatáspolitikai okok miatt nyugdíjazott munkavállalási korúak száma. A korábbi tömeges nyugdíjba vonulás eredményeképpen azonban az 55 év feletieknek csupán igen kis csoportja van jelen a munkaerőpiacon. A gazdasági helyzet javulása a foglalkoztatás bővüléséhez vezetett és az idősebb munkavállalók könnyebben találtak foglalkoztatást (az 55-64 évesek foglalkoztatási rátája 23,7%-ra nőtt 2001-ben. EU: 38,5%). Az idősebbek munkaerő-piaci reintegrációját akadályozza, hogy nehezebben alkalmazkodnak a megváltozott követelményekhez, amihez gyakran a munkáltatók előítéleten alapuló diszkriminációja is párosul. A fentieknek megfelelően a munkaerőn

belüli egyes csoportoknál nemcsak az alacsony foglalkoztatási ráta, hanem az inaktivitás is létfontosságú szerepet játszik munkaerő-piaci lehetőségeikben.

E kényes téma a személyes interjúk, beszélgetések során csak érintőlegesen merült fel. Tapasztalat, hogy a beszélgetések során a téma az érintett népcsoport részéről heves felháborodást kelt. A probléma megoldása nem egyszerű, mindenképp a két oldal – munkavállaló és foglalkoztató – együttműködése szükséges.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemelésre kerülnek a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresőket számára elérhető támogatásokat.

Hazánkban a szociális védelem rendszere négy nagy alrendszerből tevődik össze: a kötelező társadalombiztosítás (nyugdíj- és egészségbiztosítás), a munkanélküliség kezelését szolgáló rendszer, az univerzális családtámogatási rendszer, és a szociális támogatások rendszere. Ez utóbbit a pénzbeli és természetbeni segélyek, illetve a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatási formák alkotják.

A társadalom szociális helyzetére és a szociális védelmi rendszerre vonatkozó jelentés rögzíti, hogy a szociális ellátó rendszer feladata, hogy a társadalomban felmerülő szociális szükségletekre hatékony választ adjon, biztosítsa a kirekesztődés megelőzését, illetve nyújtson hatékony segítséget a kirekesztettség megszüntetéséhez.

A mai helyzetben és a belátható jövőben a szociális ellátórendszer különösen kiemelt feladatának kell tekinteni

1. a foglalkoztatáson kívül-rekedtek,
2. lakhatásukban veszélyeztetettek,
3. a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek,
4. a szociális vagy egészségi állapotuk miatt segítségre szoruló időskorúak,
5. a mentálhigiénés támogatásra szoruló személyek,
6. a tartósan egészségkárosodottak és a fogyatékkal élők életfeltételeinek a támogatását.

Ez a támogatás legtöbbször nem valósulhat meg másként, csak a pénzbeli (illetve természetbeni) juttatások és a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közötti összhang megteremtésével.

A korábban elemzett 3.2.1. számú táblázat adatait összevetjük a 3.3.1. számú táblázattal.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőket száma (fő)					
	Férfi	Nő)	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1600	1555	3 155	98,5	6,2%	94,75	6,1%	193	6,1%
2013	1610	1534	3 144	110,75	6,9%	89	5,8%	200	6,4%
2014	1633	1547	3 180	85	5,2%	79,75	5,2%	165	5,2%
2015	1646	1539	3 185	58	3,5%	66,75	4,3%	125	3,9%
2016	1662	1567	3 229	58,25	3,5%	65,25	4,2%	124	3,8%
2017	1 687	1 573	3 260	43,75	2,6%	62,5	4,0%	106	3,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

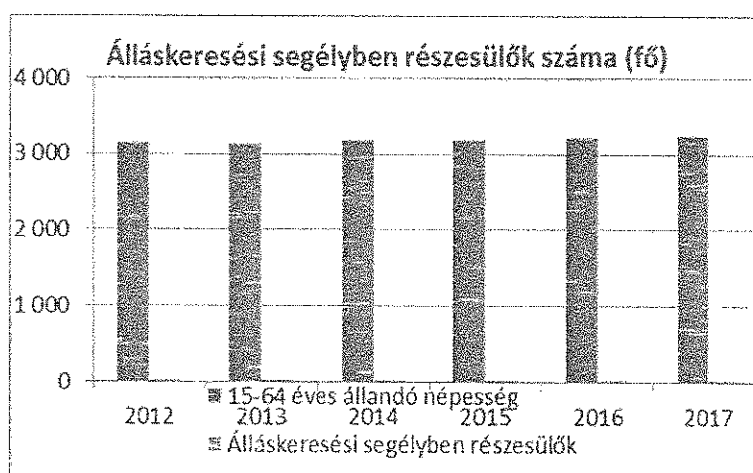
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	3 155	3,75	0,1%
2013	3 144	12,5	0,4%
2014	3 180	15,25	0,5%
2015	3 185	17,25	0,5%
2016	3 229	15	0,5%
2017	3 260	14	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A két táblázatot elemezve láthatjuk, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma és a segélyben részesülők száma hogyan arányul a 15-64 év közötti lakónépesség számához. 2012-ben az nyilvántartott összes álláskeresők aránya a lakónépesség számának 3,3%-a. A nyilvántartott álláskeresők közül a 15-64 év közöttiek közül 1,94 % részesül álláskeresési segélyben. Ez a szám 2013-ban 6,25%, 2014-ben 9,24 %, 2015-ben 13,8 %, 2016-ban 12 %, 2017-ben pedig 13,2 %. Az adatokból egyértelműen látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül évről, évre többen részesülnek álláskeresési segélyben.

Az alábbi oszlopdiagram az álláskeresési segélyben részesülők száma táblázat adataiból készült.

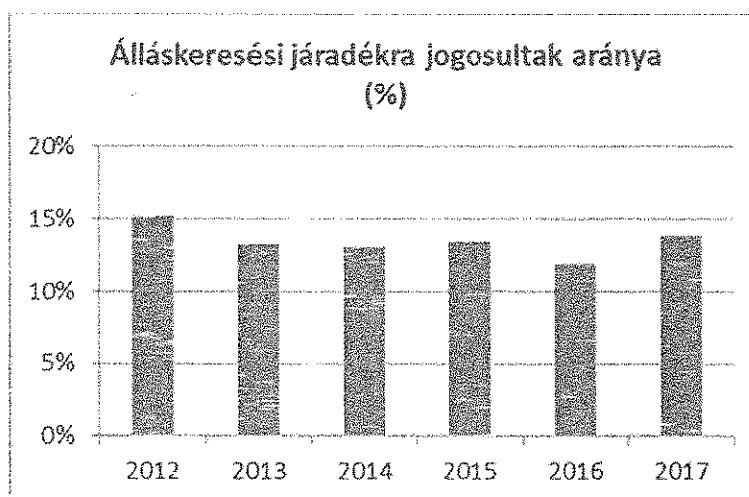
A 3.3.2.számú táblázat a Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számának alakulásáról nyújt hasonlóan fontos információt. Ezen adatsor elemzése során az adatokat idősorosan is figyelni kell, hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma	Állás keresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	193	29,5	15,3%
2013	200	26,5	13,3%
2014	165	21,5	13,1%
2015	125	16,75	13,4%
2016	124	14,75	11,9%
2017	106	14,75	13,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az állás keresési járadék elnevezéséből bizonyos mértékig kitűnik, hogy mire is utal az új elnevezés. Elsősorban arra, hogy az a célja többek között a járadéknak, hogy ne legyenek rejtett munkanélküliek, hanem egyrészt lehetőleg mindenki jelentkezzen be az állami ellátórendszerbe, másrészt ezzel is bizonyítsák, hogy szeretnének dolgozni, és készek arra, hogy visszakerüljenek a munkaerő piacra. A járandóságra ezért azok jogosultak, akik állás keresők, akiknek a munkahelyük elvesztését megelőző 3 évben legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkeznek, illetve dolgozni szeretne, de önállóan folytatott állás keresése nem vezetett eredményre. Jogosultsági időtartamnak számít az az idő, amikor az igénylő munkaviszonyt folytatott, amikor közfoglalkoztatottként tevékenykedett, illetve ha egyéni vagy társas vállalkozást folytatott. Az állás keresési járadék maximálisan 90 nap ellátást biztosít. A folyósítás kezdő napja, amikor az igénylő regisztrálja magát a munkaügyi kirendeltségen. A járadék fizetésének 90 napra rövidítése önmagában is ösztönzőleg hat az állás keresőkre, de ezt tovább fokozza a törvény a következőkkel.

Amint a fenti diagramból látszik, Monorierdőn az összes regisztrált munkanélkülihez képest a járadékra jogosultak száma 13-15 % körül mozog évek óta.

A regisztrált munkanélküliek számának csökkentése érdekében az állami szerepvállalás elengedhetetlen. Az állás keresők támogatása csak ideiglenes megoldás. Az állás keresők munkaerőpiacra visszakerülésének érdekében jogszabályban meghatározott támogatási formákra van szükség. Támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat törvény rögzíti. A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén. A

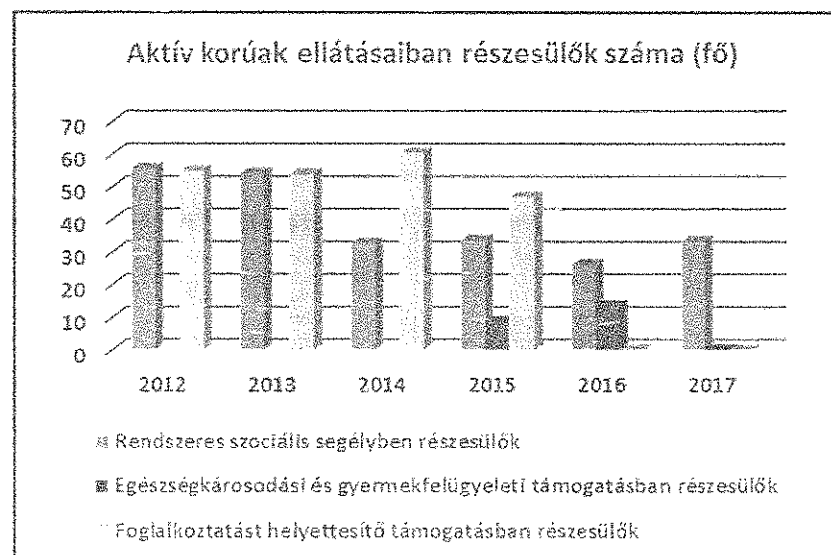
munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatással a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató részére. Álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek. Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén. Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	55,75		1,77%	55	28,46%
2013	54,25		1,73%	54	27,03%
2014	32,75		1,03%	61	36,72%
2015	33,75	9	1,06%	47	37,68%
2016	26,25	14	0,81%	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	33,5	na	1,03%	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amint a táblázat mutatja és az adatai alapján megállapítható, hogy a rendszeres szociális segélyben részesülők száma a 15-64 éves lakosság számhoz viszonyítva 1% körüli értéktartományban mozog, a 2012-2017-ig vizsgálat alá vont években. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás elemzésekor megállapítható, hogy jelentős emelkedés 2009-ről 2010-re történt. 2015. évben szembetűnő, hogy amíg az előző években a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesültek 55-60 fő körül mozgott, addig 2015-ben már csak 47 fő. Valószínű, hogy a 2015. március 1-től megváltozott szabályozás miatt többen kiestek ebből az ellátási formából.

A vizsgált időszakban Monorierdő tekintetében megállapítható, hogy a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás meghatározó mértékben jelenik meg a település munkanélküli lakosságának körében. Viszont az is szembevetendő, hogy a munkanélküliek arányának csökkenésével arányosan csökken ezen ellátásokat igénylők száma is.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Monorierdő Község Önkormányzata nem rendelkezik bérlakás-állománnyal, amint azt a lentebb látható táblázat mutatja. Lakhatás jellemzője: - családi házas épületek. A településen található lakásállomány száma (db) dinamikusan, évről évre növekszik.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	1571	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2013	1575	5	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2014	1583	3	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2015	1587	5	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2016	1593	7	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2017	na	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tsiar, önkormányzati adatok

A településen a lakásállomány nagysága stagnáló szintet mutat. Évek óta ki mértékben nőnek a lakásszámok. Az összes lakásállományhoz képest az Önkormányzat rendelkezésére álló adatok alapján szerencsére elenyésző mennyiségű az elégtelen lakáskörülményeket biztosító lakások száma. Ebben a tekintetben a mélyszegénységben lévő lakosokra kell leginkább figyelemmel lenni. Az Önkormányzat nem rendelkezik szociális lakásállománnyal, ezért az arról szóló táblázat megfelelő soraiban 0-át szerepeltetünk.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakás fogalma: A jogosultság/rászorultság szempontjából definiálva minden olyan lakhatási lehetőség (támogatás), amely azokat segíti, akik a piaci körülmények között nem tudnak lakáshoz jutni.

A lakásprobléma természete megváltozik a rendszerváltás után – a lakásrendszer és a jóléti rendszer összekapcsolódik. A mai lakáspolitikai egyik leggyengébb eleme, hogy a kormányzatnak nincs kontrollja a programok megvalósítása felett – részint nincs kapacitás, részint senki nem érdekelt benne. A lakásrendszer piaci folyamatokon és intézményi beavatkozásokon keresztül járulhat hozzá vagy csökkentheti a hátrányos helyzetű csoportok elszigetelődését.

A lakáspolitikai beavatkozás növeli a társadalmi különbségeket, és ezáltal hozzájárul a hátrányos helyzetű csoportok elszigetelődéséhez; régi hitelek rendezése, lakásprivatizáció, hitelek kamattámogatása, magánbérletrendszer pénzügyi hátrányai; gyengíti a különbségeket, de közvetett módon a piaci mechanizmusok révén a hátrányos csoportok helyzete tovább romlik; „szocpol” támogatás, bérlakások elosztása, megalapozatlan hitelezés; mérsékli a különbségeket és csökkenti a hátrányos helyzetű csoportok elszigetelését a panelprogram, a lakásfenntartási támogatás és a lakbértámogatás; a lakáspolitikai beavatkozás hiánya teret ad szélsőséges megoldásoknak.

Monorierdő Község Önkormányzata szociális lakhatást nem tud biztosítani.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az elégtelen lakhatási feltételekkel rendelkező lakást, házat sokkal könnyebb beazonosítani, ha előbb a megfelelő lakás fogalmát tárgyaljuk meg.

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek.

A Monorierdőn eddig végzett környezettanulmányok, adatgyűjtések alapján számszerűsítjük az elégtelen lakhatási feltételekkel rendelkező lakásokat, házakat. Monorierdő Község Önkormányzata e program keretein belül felméri és számszerűsíti a településen nem megfelelő lakhatási feltételek között élőket és segítséget nyújt a megfelelő lakhatási körülmények kialakításában.

d) lakhatást segítő támogatások

Monorierdő Község Önkormányzata a 17/2016. (IX.30.) önkormányzati rendeletével megalkotta a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeiről, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét. A rendelet célja, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban a Szoc. tv.), a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló

1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban a Gyvt.) és a végrehajtásukra kiadott jogszabályok alapján szabályozza a Képviselő-testület hatáskörébe tartozó pénzbeli és természetbeni ellátásokat, illetve az önkormányzat által nyújtandó, szociális célt szolgáló támogatásokat, továbbá a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait. A rendelet alapján az Önkormányzat az alábbiak szerint nyújt lakhatást segítő támogatást:

„Fűtés és közüzemi díjak költségeihez nyújtható támogatás

11. § (1) A Bizottság kérelemre fűtéstámogatást állapíthat meg annak a Monorierdőn állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személynek,

- a) aki nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban, vagy a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (3) bekezdésében meghatározott- a járási hivatal által megállapított - ellátásban részesül, és egyszemélyes háztartást vezet, s havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át, vagy
- b) aki olyan többszemélyes háztartásban él, ahol minden személy nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban, vagy a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (3) bekezdésében meghatározott- a járási hivatal által megállapított - ellátásban részesül, és a háztartásban együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át, vagy
- c) aki gyermekét egyedül neveli egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, vagy
- d) akinek háztartásában tartós betegség vagy súlyos fogyatékoság miatt magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy él, és a háztartásban az együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át.
- e) aki olyan többszemélyes háztartásban él, ahol családi pótlékra jogosult gyermek él, és az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át.

(2) A támogatás csak a lakás céljára használt ingatlan tekintetében, fűtési költségek támogatásához és közüzemi díjak megfizetéséhez adható.

(3) A támogatás laccímenként csak egy személy részére állapítható meg.

(4) A támogatás összege 2.000,- Ft havonta.

(5) A támogatás igénylésére jogosult az a személy, akinek a laccíme megegyezik a közüzemi számlán található fogyasztási hely címével.

12. § (1) A támogatás iránti kérelem október, november, december, valamint ezt követő január, február, március hónapokban nyújtható be. A támogatás a kérelem benyújtása hónapjának 1. napjától állapítható meg legfeljebb március 31-ig.”

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	112	n.a.
2013	95	n.a.
2014	104	0
2015	87	0
2016	13	4
2017	61	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatból az tűnik ki, hogy a lakásfenntartásra szolgáló támogatásban részesített személyek száma 2012-2014. években 100 fő körül mozgott. 2015-től a jogszabályi környezet változása miatt már kevesebben tudták igényelni. 2016-ban feltűnően kevés a 13 fő, mint támogatásban részesített. Ennek az az oka, hogy abban az évben került bele a települési támogatás rendeletbe a lakhatási költségek támogathatósága, és új ellátásként kevesebben igényelték. Azóta ez a szám ismét növekedni látszik.

e) eladósodottság

Monorierdőn is komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A hátralékos tartozással rendelkező, szociálisan rászorult ügyfeleket a Magyar Állam nevében a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. az ingatlan megvásárlásával mentesíti a jelzáloghitel tartozás visszafizetése alól úgy, hogy az adós családjával együtt továbbra is az ingatlanban lakhat. Az igénylés folyamatos. A jogosultsági feltételek egy része a hitelre és a jelzáloggal terhelt ingatlanra, más része az ingatlanban lakó személyek szociális helyzetére vonatkozik. A hitel fedezetéül szolgáló ingatlanban lakó személyek szociális helyzetére vonatkozó feltételek a következők:

A Nemzeti Eszközkezelő a megvételre felajánlott lakóingatlant a hitelszerződésből eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról szóló 2011. évi CLXX. törvény (a továbbiakban: NET tv.) 8. § (1) és (3) bekezdése szerinti feltételek teljesítése esetén, akkor vásárolja meg, ha a hiteladós vagy a vele egy háztartásban élő hozzátartozója, illetve a zálogkötelezett vagy a vele egy háztartásban élő hozzátartozója

a) családi pótlékra jogosult és

aa)* a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatásban részesül, vagy aktív korúak ellátására jogosult,

ab) a háztartásában nevelt gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

ac) közfoglalkoztatási jogviszonyban áll,

b) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján időskorúak járadékában vagy ápolási díjban részesül,

c) sajátjogú nyugellátásban, özvegyi nyugdíjban - ide nem értve az ideiglenes özvegyi nyugdíjat - , szülői nyugdíjban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül, kivéve, ha a nyugellátás folyósítása bármely okból szünetel,

d) a családok támogatásáról szóló törvény alapján folyósított gyermeknevelési támogatásban részesül, vagy

e) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény alapján folyósított nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesül.

(2) A Nemzeti Eszközkezelő az (1) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában a megvételre felajánlott lakóingatlant akkor is megvásárolja, ha a NET tv. 8. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt feltételt teljesítő hiteladós vagy a NET tv. 8. § (3) bekezdése szerinti esetben a zálogkötelezett háztartásának az egy fogyasztási egységre jutó, az igény benyújtását megelőző hónapra vonatkozó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át.

A fenti feltételek változása 2019. január 1. napjától várhatóan változnak az alábbiak szerint:

Az Országgyűléshez benyújtott törvényjavaslat alapján az érintett bérlők dönthetnek akként, hogy

- Rendkívül kedvező feltételekkel egyösszegben megvásárolhatnák az ingatlant, azzal, hogy
- a lakóingatlan elhelyezkedése alapján százalékos kedvezményt kapnának a vételárból,
- a bérlők közeli hozzátartozói is élhetnének a lehetőséggel,
- a vételárba beleszámítana a már megfizetett bérleti díj összege,
- a vételár megállapítása során az állam kamatot nem számítana fel,

- tulajdonszerzés kapcsán felmerülő anyagi és eljárási kötelezettségeket az állam viselné.
- vagy
- Hosszú távú részletfizetés vállalása mellett visszavásárolhatnák az ingatlant, azzal, hogy
  - a vételárba beleszámítana a már megfizetett bérleti díj összege,
  - a vételár megállapítása során az állam kamatot nem számítana fel,
  - tulajdonszerzés kapcsán felmerülő anyagi és eljárási kötelezettségeket az állam viselné.
- vagy
- Jelenlegi konstrukció mellett továbbra is bérlők maradnak.

A törvényjavaslat elfogadása esetén a változások 2019. január 1-jén lépnének hatályba.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Monorierdő Község Önkormányzata a 2018. évben elfogadott településfejlesztési koncepciójában az addig mezőgazdasági jellegű besorolású zártkerti területeket átminősítette hétvégiházak üdülőterületté. Illetve a külterület egy részét falusias jellegű lakóterületté nyilvánította. Ezeken a területeken az üdülők mellett megtalálhatóak olyan épületek, amelyeket állandó lakhatás céljára használnak. Az egykori üdülőterületi felhasználás megszűnt, átalakult lakóterületté, de egyúttal formálódik a kertek egy részén kijelölt új terület, amelynek kialakulása még hosszú ideig fog tartani. Az Önkormányzat hosszú távú tervei között szerepelnie kell ezen területeknek a minőségi közszolgáltatásokhoz való juttatásának. Jelenleg a fenti területeken a villanyáram kiépített, az ivóvíz fűtővezetékéről biztosított, gáz nincs bevezetve, a szemétszállítás megoldott.

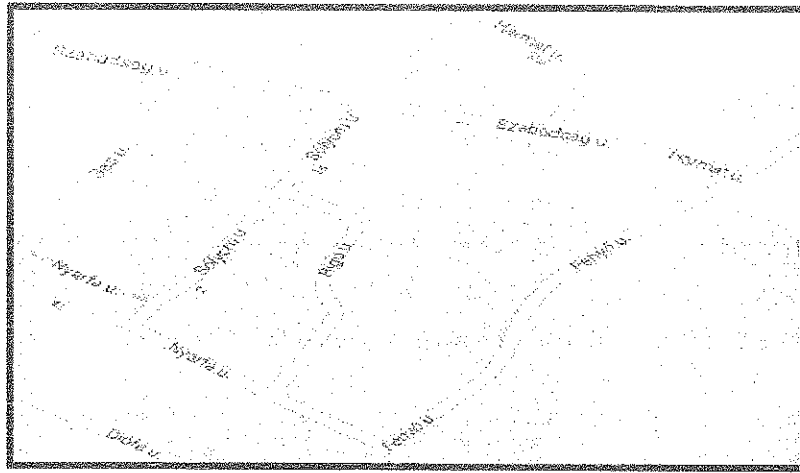
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregátumok az ún. alacsony státuszú népesség aránya, vagyis legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezőknek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezőknek az aktív korúakon belüli aránya alapján jelölhetők ki. Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja a 40%-ot. A szegregátumok kétezer fő alatti települések esetében a települések egésze szintjén, kétezer fő feletti települések esetében a településrészek (háztömbök) szintjén jelölhetők ki.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Monorierdő Község közigazgatási területén jelenleg különálló, elkülöníthető telep, vagy szegregátum nincs, szegregátumokra jellemző tulajdonságokkal rendelkező lakórésszel kialakulása figyelhető meg a Sas, Sóló és a Rigó utca környékén. Ezek az utcák belterületi üdülőövezeti besorolásba tartoznak. Villaáram rendelkeznek, az ivóvíz általában fűtővezetékéről biztosított, a hulladékszállítási közszolgáltatáshoz hozzáférnek. Ezen utcák környezet-egészségügyi jellemzői közé tartozik, hogy sok az üres telek, amelyekre az ott lakók szemetet hordanak. Az Önkormányzat minden évben nagy erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy az illegálisan lerakott hulladékot elszállíttassa, és ártalmatlaníttassa.

A lakókörnyezet kiterjedését - Sas-Nyárfa-Szabadság-Harmat-Fenyő utcák által körbezárt terület-, területi elhelyezkedését - az alábbi térképrészletek mutatják meg.

Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. A nem elfogadható minőségű lakások arányát méri.

Szilárd falazattal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, téglá, beton, panel. Vizsgálni kell az alapozással nem rendelkező, a szilárd falazattal nem rendelkező, a vezetékes vízzel, árammal, gázzal ellátott, illetve a csatornahálózatra rákapcsolt lakások számát és az összes lakáshoz viszonyított arányát a település egyes lakóközrözeiben.

Az Önkormányzat fentiekre vonatkozó adatgyűjtéssel nem rendelkezik, a felmérések e program keretében zajlanak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Az e területen élők számának meghatározására az Önkormányzat nem rendelkezik adatgyűjtéssel. Az az itt élők felnőtté hozzávetőleges számát a 2013. évi időközi polgármester választás adataiból nyertük, amely 200 fő. Amennyiben hozzávesszük az átlagosan, családonként 3-4 gyermek számot úgy az e területen élők száma 500-600 fő.

Az életkori megoszlásról adatgyűjtés nem történt, az előzőkből kiindulva 1/3-a kiskorú.

Foglalkoztatottsági helyzetre adatgyűjtés nincs, de a havi szintű települési támogatási kérelmekből látható, hogy a fentebb említett körül határolt területen lévő utcákban élnek a támogatáskérők.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről a Hivatal név szerinti egyeztető listát küld az oktatási intézménynek. Személyre vonatkozó adatok nem megismerhetők, de az elmondható, hogy a településen élő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma évről-évre növekszik és ..... fő körül mozog.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Monorierdő Község közigazgatási területén jelenleg különálló, elkülöníthető telep, vagy szegregátum nincs, a szegregátumokra jellemző tulajdonságokkal rendelkező lakórész kialakulása figyelhető meg a Sas, Sóllyom és a Rigó utca környékén.

Monorierdő Község Önkormányzata a 2018. évben elfogadott településfejlesztési koncepciójában a fenti terület besorolását üdülőterületté változtatta. Valamint a Harmat-Sóllyom-Szabadság utcák által körülhatárolt területet kertvárosias területté alakította.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban kerül részletezésre:

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:
  - a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
  - a fogorvosi alapellátásról,
  - az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
  - a védőnői ellátásról,
  - az iskola-egészségügyi ellátásról.
- A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:
  - a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
  - biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
  - folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
  - együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.
- A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.
  - Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.
  - Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.
- Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

- Monorierdő község közigazgatási területén két védői körzet található. 2012. januárjáig, az országban jellemző védőnő hiány Monorierdőn is éreztetve hatását, 1 fő védőnő látta el a két körzetben a védőnői feladatokat. 2012. január hóban sikerült felvenni még egy fő védőnőt ezzel csökkent a védőnők leterheltsége és az ellátottakra jutó időegység is megnövekedett. 2014. évtől ismét egy fő védőnő látja el a két védőnői körzetet. A védőnői szolgálat folyamatosan nyomon kíséri és ellátja a bel-és külterületi gyermekeket, a terhes

kismamákat, az oktatási-nevelési intézménybe járó gyermekeket és diákokat, különös tekintettel a hátrányos helyzetben lévőkre. Az ellátottak érdekeit figyelembe véve a védőnői szolgálat elhelyezése 2014.évtől az önkormányzat épületében történik. Az egészségház elkészülte után – várhatóan 2019. őszétől a védőnői szolgálat átkerült az új egészségház épületébe.

- A gyermekek orvosi ellátását a Praxis Duo Kft. végzi, a védőnői szolgálattal közös épületben. A gyermekorvosi ellátást kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetben lévőkre, szoros együttműködésben az Önkormányzat szociális ellátóhálózatával. Ebben az ellátási formában van lehetőség arra, hogy a gyermekszegénység keretein belül küzdjön az Önkormányzat az éhezés és az alultápláltság ellen. Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete tárgyévi költségvetésében előirányzatot biztosít, a polgármester számtalan esetben állapít meg méltányossági alapon pénzbeli és természetbeni (gyógyszer, élelem, tápszer) települési támogatást.
- Monorierdő lakosságának fogorvosi szolgálat keretei között történő ellátása Monoron folyik, dr. Poncz Lajos által működtetett praxissal. Monorierdő Község Önkormányzata éveken keresztül törekedett arra, hogy a fogorvosi ellátást helyi szintre tudja hozni, ez is megoldódni látszik az új egészségház felépítésével, ahol egy fogorvosi praxis kap majd helyet. A helyben történő ellátás kiemelten prioritást élvez, mivel a szociálisan rászorultak ellátáshoz való hozzájárása egészségi állapotuk megőrzéséhez elengedhetetlen.
- Monorierdő területén élő felnőtt lakosság orvosi ellátása egy háziiorvosi körzetben történik. Az ellátásra Monorierdő Község Önkormányzata a Medi Pacis Bt.-vel kötött szerződést. A II. felnőtt háziiorvosi kialakítása folyamatosan foglalkoztatja a Képviselő-testületet, jövőbeli kialakításán fáradozik. Az új egészségház megépülésével a második felnőtt háziiorvosi praxis is kiépíthető lesz. Ez kiemelt prioritást élvez, mivel az ellátás fontossága, hogy minden rászorulóhoz a lehető legrövidebb időn belül eljusson.
- Az sürgősségi orvosi ügyeleti ellátás Pilisen történik az Emergency Service Kft.-vel kötött szerződés alapján. Az ellátás az azonnali orvosi segítségre irányul elsődlegesen, a nem sürgősségi esetek rontják a sürgősségi ellátás minőségét és hatékonyságát.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	1	1
2013	0	1	1
2014	0	1	1
2015	0	1	1
2016	0	1	1
2017	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

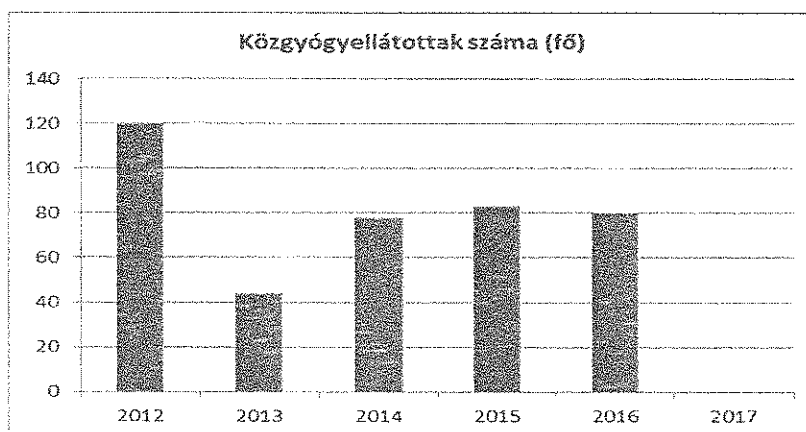
Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés jónak mondható a településen, a szolgáltatások Monorierdőn történő teljes körű hozzáféréseinek megteremtése érdekében fáradozik a Képviselő-testület. Jelenleg egy felnőtt és egy gyermek háziiorvosi rendelő áll rendelkezésre. Az új egészségház felépülése után mindkét praxisból kettő lesz. Ezáltal az ellátás helyszínének színvonala, illetve egy személyre jutó idő is nagymértékben javulni fog.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	120
2013	44
2014	78
2015	83
2016	80
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Monorierdő településen a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012-től 2016-ig közel 40 %-kal csökkent. Ez valószínűleg a megváltozott jogszabályi környezetnek köszönhető, és annak, hogy kevesebben jogosultak rá.

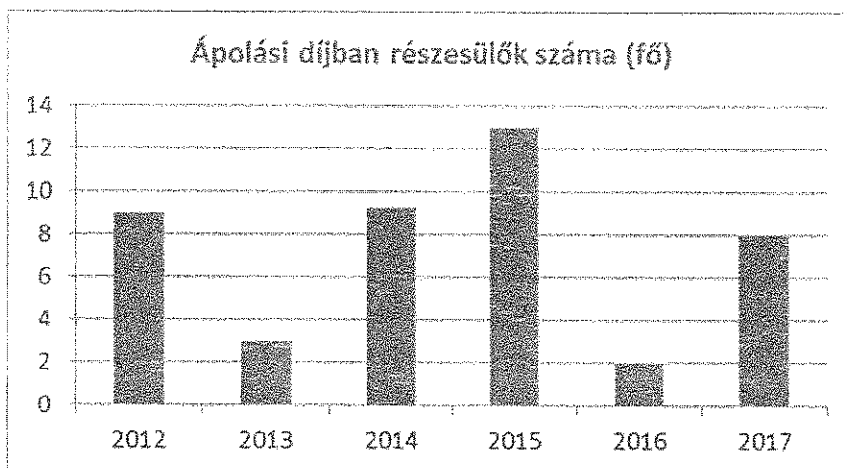

Az alábbi táblázatban az ápolási díjban részesülő monorierdői lakosok száma látható.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	8	1	9
2013	1	2	3
2014	6	3	9
2015	11	2	13
2016	2	0	2
2017	4	4	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alanyi jogon járó ápolási díjat a Monori Járási Hivatal Hatósági Osztálya állapítja meg, a méltányossági ápolási díjat pedig az Önkormányzat. Ezen juttatás esetében eléggé ingadozóak az adatok, ez köszönhető annak is, hogy ápolási díjat alanyi jogon csak a súlyosan fogyatékos, vagy rokkant személy ápolása céljából lehet igénybe venni, sajnálatos módon az ilyen ápoltak halálozási aránya magasabb éves szinten, illetve minden évben változó hányan lesznek jogosultak erre a járandóságra.

Monorierdő Község Önkormányzata a települési támogatásokról szóló rendeletében szabályozza a méltányossági ápolási díj jogosultsági feltételeit.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés lehetősége a törvény által előírt minimumoknak megfelel. Prevenció és szűrőprogramokat végez a védőnői-, a gyermekorvosi-, a felnőtt háziorvosi- és a fogorvosi szolgálat is. A szolgáltatások Monorierdőn történő teljes körű hozzáférése érdekében fáradozik a Képviselő-testület, éppen ezért 2018. évben pályázott az Egészségfejlesztési Iroda működtetésére, amelyet elnyert, így a Monori járás 12 településének egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait Monorierdőn fogják koordinálni. Ebbe beletartozik az egészségmegőrzés, a szűrések megszervezése, hosszú távon várhatóan javulni fog nemcsak Monorierdő lakosságának, hanem a környező települések egészségtudatossága is, hiszen az Iroda dolgozói elhivatottan mindent meg kívánnak tenni, hogy széles társadalmi körökhöz eljuthassanak.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az Egészségfejlesztési Iroda szakemberei a fejlesztő és rehabilitációs ellátások tekintetében is tanácsot adnak, és utat mutatnak, annak érdekében, hogy a lakosság a legrövidebb úton eljuthasson a szükséges ellátásokhoz.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Monorierdő abban a szerencsés helyzetben van, hogy saját konyhát működtet. A feladatokat 8 fő közalkalmazott munkatárs látja el.

Monorierdő Község Önkormányzat Konyhája kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a jogszabályi előírásoknak és a legújabb egészséges táplálkozási trendeknek megfeleljen az étkeztetés. Az itt feldolgozott alapanyagok szigorú minőségi ellenőrzés után kerülnek feldolgozásra, így az elkészült ételek kiváló minőségűek.

Az Önkormányzat a KMOP-5.2.1/2008-0028. Azonosítószámú pályázatában vállalta, hogy az étkeztetésben minél több egészséges életmódot eredményező alapanyagokat használ fel és ételeket készít el.

2016. évben az Önkormányzat 13.019.975 Ft támogatást nyert el a gyermekétkeztetés feltételeit javító fejlesztések támogatására. Ebből valósultak meg a konyha tekintetében a már működő konyha infrastrukturális felújítása, fejlesztése, akadálymentesítése, és a korszerű táplálkozást segítő technológiai fejlesztések. Az étkező és az étterem felújítása, akadálymentesítése.

A konyha látja el az óvodában étkező gyermekeket, az iskolás diákokat, a szociális ellátásban részesülőket, valamint a közigazgatásban dolgozó munkavállalókat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Monorierdőn nagy hagyománya van a sportnak, több civil szervezet is feladatának tekinti a sport megszerettetését a lakossággal.

Az iskola, és az óvoda is rendelkezik tornateremmel, és az iskolában diáksport egyesület is működik.

Az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az egészséges életre nevelésre. Évente sportprogramokat szerveznek. Jelenleg az alábbi civil szervezetek segítik az Önkormányzat sporttal kapcsolatos munkáját: Monorierdei Szabadidő Egyesület, Jujutsu Kör, Monorierdői Íjász Egyesület, Rebelog FC.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Életminőségünk fejlesztésének alapja az egészség megőrzése. Ezért a település egészségügyi ellátására -lehetőségeihez mérten sokat áldoz önkormányzatunk.

2018. áprilisától az Önkormányzat saját közalkalmazott útján látja el a házi segítségnyújtás megszervezését és működtetését, a szociális étkeztetés biztosítását. A nappali ellátás működtetésére a Pílisi Evangélikus Szeretetszolgálattal kötött feladatellátási szerződést Monorierdő Község Önkormányzata.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat speciális tevékenységstruktúrája kiegészíti a nevelési-oktatási intézmények munkáját, ugyanakkor támogatja és segítséget nyújt a sajátos családi, kamaszkori problémák megoldásában.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Monorierdő Község Önkormányzata kiemelten figyel arra, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése az általa biztosított szolgáltatások nyújtásakor ne történjen.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pozitív diszkrimináció társadalmi csoportokra vonatkozó jogi vagy egyéb adminisztratív megkülönböztetést, előnyben részesítést jelent, melyre gyakran, de nem feltétlenül a csoport valamilyen szempontból hátrányos helyzete ad indokot. A világ sok országában ismert és alkalmazott fogalom a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatására vonatkoztatva. Néhány példa gyakorlatban megvalósított pozitív diszkrimináció a világon elterjedt a várandós és kisgyermekes anyák anyagi és egészségügyi támogatása, a mozgásukban korlátozott emberek számára, mivel

munkavégzésükben, így elérhető jövedelmükben nem érik el általában az átlagot, segédeszközök beszerzését támogatják, sok országban az idősek alanyi jogon kapnak járadékot, az országok többségében a nőknek nem kell sorkatonai szolgálatot ellátniuk.

Monorierdő Község Önkormányzata kiemelten figyel arra, pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül a megfelelően kerüljenek alkalmazásra.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Monorierdő Község Önkormányzata Könyvtári Szolgáltató Helyet működtet. A könyvtári szolgáltató helyen igénybe vehető ingyenes szolgáltatások: könyvtárlátogatás, az állomány helyben használata, a könyvtári dokumentumok előjegyzése, könyvtárközi kölcsönzés (kivéve postaköltség), folyóirat kölcsönzés, az állományfeltáró eszközök használata, információ a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól, helyismereti és közhasznú információszolgáltatás, a könyvtár technikai eszközeinek használata, internet használata – csak könyvtáros felügyelete mellett történhet.

Monorierdő Község Önkormányzata a Könyvtári Szolgáltató Hely mellett kulturális célra kialakított helyiségeket is fenntart, ahol időszakos és állandó kiállításokat szerveznek, író- olvasó találkozót tartanak, illetve itt szoktak összegyűlni az Nyugdíjas Klubok is rendezvényeiket megtartani.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Monorierdő Község Önkormányzat e témában felmérést nem végzett.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Főként Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete által szervezett szolidaritási megnyilvánulások vannak jelen a településen, mint például a már hagyományosnak számító jótékonyági ruhaosztás, ahol mind a lakosok által gyűjtött, mind pedig önkormányzati szinten szervezett adományok kerülnek kiosztásra.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Monorierdőn nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Település-szerkezetben végbemenő változások a szegregáció jeleit mutató településrészen	lakhatási lehetőségek javítása
Fiatalok foglalkoztatási lehetőségeinek hiánya	pályázatok figyelése, közmunkaprogram
Felnőttkorúak foglalkoztatási lehetőségeinek hiánya	pályázatok figyelése, közmunkaprogram
Fiatalkorúak képzési lehetőségeinek hiánya	pályázatok figyelése, közmunkaprogram
Felnőttkorúak képzési lehetőségeinek hiánya	pályázatok figyelése, közmunkaprogram
Lakhatási körülmények feltárásának hiánya a szegregáció jeleit mutató településrészen	környezettanulmányok elkészítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek társadalmi helyzetének javítása, a gyermekszegénység elleni küzdelem és a családjukból kiemelt gyermekek integrációja kulcsfontosságú a szegénység és a kirekesztődés újratermelődési folyamatainak megállításában. A gyermekszegénység magas aránya kiemelt erőfeszítéseket követel a gyermeket nevelő családok jövedelemteremtő képessége és anyagi biztonsága, a gyermekek korai iskolai esélyeinek javítása, a gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a családokat segítő-támogató szolgáltatások fejlesztése területén.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek helyzetének általános jellemzőinek az elemzéséhez kapcsolódó definíciók és szabályozások pontos ismerete elengedhetetlen. Ehhez nyújt segítséget az alábbi felsorolás:

- **Veszélyeztetettség:** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)
- A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).
- A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

a) veszélyeztetett és védelembé vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környeztanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között

szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

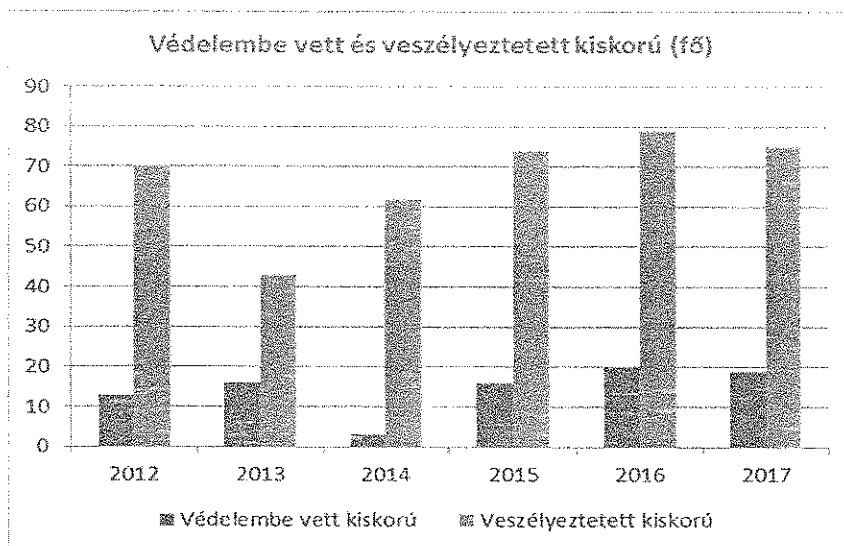
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembé vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói, vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. () EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembé vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	13	70
2013	16	43
2014	3	62
2015	16	74
2016	20	79
2017	19	75

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2012-től a védelembe vett gyermekek száma sajnálatos módon növekszik, a veszélyeztetett kiskorúak száma 2013. évtől növekedésnek indult és sajnos stagnálni látszik. A családsegítő munkatársai mindent megtesznek annak érdekében, hogy minden – a kiskorúak életében veszélyes problémát - feltárjanak a hozzájuk forduló, és az általuk ismert veszélyeztetett családoknál.

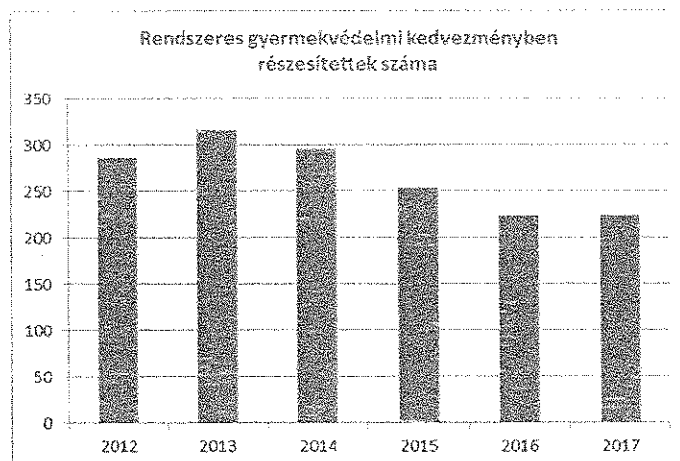
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	287
2013	317
2014	296,5
2015	254,5
2016	223,5
2017	224

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának alakulásakor megfigyelhető, hogy évről évre kismértékben csökken a számuk. Ezt mutatja az alábbi diagram is.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Monorierdő Község Önkormányzata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult családok részére, a települési támogatásról szóló rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén gyermekétkeztetési támogatást biztosít a települési támogatásokon belül. A gyermekétkeztetési támogatásra 2016. évben 2 gyermek, 2017. évben pedig 1 gyermek volt jogosult.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	52	150	24	n.a.	16	n.a.
2013	56	157	18	n.a.	17	n.a.
2014	58	132	20	n.a.	15	n.a.
2015	158	110	19	n.a.	13	n.a.
2016	147	90	27	n.a.	0	19
2017	143	86	23	n.a.	0	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályait kell alkalmazni a gyermekek ingyenes étkeztetésére. Mint a fenti táblázatból is látható, 2015. évtől megugrott az ingyenesen étkezők száma az óvodában, viszont az iskolában csökken. Ez a jogszabály változásának köszönhető, ugyanis megváltoztatták a jogosultságok feltételeit, így több

család lett jogosult az ingyenes étkezésre. Ez nagy segítség azon családoknak is, akik esetleg nem élnek mélyszegénységben, de havi szinten gondot okozott a napi egyszeri meleg étel biztosítása a gyermekek részére. Ezzel is segítheti az Önkormányzat a gyermekek egészségének megőrzését, hiszen a Konyha minden tekintetben betartva a jogszabályokat, egészséges, a gyermekek fejlődése szempontjából megfelelő ételeket készít az óvodások és iskolások részére - az ételallergiában szenvedő gyermekeket is beleértve.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.

A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.

A Monorierdei Fekete István Általános Iskolába járó magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermeke számáról nincs adata az Önkormányzatnak.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Vizsgálni szükséges, hogy a szegregált, telepszerű környezetben élő gyerekek óvodai és általános iskolai oktatása, integrált vagy szegregált környezetben történik-e, nagyobb-e körükben az indokolatlan fogyatékosná nyilvánítás, több gyerek kerül-e állami gondoskodásba mint a nem szegregátumban élő gyerekek körében. A helyzetelemzés során minden olyan közoktatási mutatót érdemes külön is megvizsgálni, amelyre esetleg a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében igen, de a szegregátumban élő gyerekek körében nem térnek ki a HEP adattáblák. Ilyenek az óvodai fejlesztő programok, iskolai eredményességet mérő mutatók (továbbtanulás, kompetenciamérés stb.) vagy alternatív programokban való részvételük (pl. szakkörök, művészeti oktatás) részletes háttérelmzése. A telepszerű környezetben élő gyerekek helyzetének feldolgozásakor részletes helyi összehasonlítást kell tenni az oktatási és lakhatási helyzetük mellett az egészségügyi, szociális, a szülők foglalkoztatási, reális mobilitási lehetőségeinek mutatóira vonatkozóan.

Monorierdön szegregált, telepszerű lakókörnyezetre utaló a jelek a fentebb említett utcák által határolt településrész. Az ott élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége az oktatási és lakhatási helyzetük mellett az egészségügyi, szociális, a szülők foglalkoztatási, reális mobilitási lehetőségeiket is javítani kell.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Fontos vizsgálni a védőnői ellátáshoz történő hozzáférés feltételeit: a védőnői álláshelyek számának alakulását, az egy védőnőre jutó esetek, illetve gyermekek számát. Amennyiben az ellátáshoz történő hozzáférésben hiányosságok mutatkoznak, úgy arra javasolt intézkedést megfogalmazni.

Monorierdőn 2014-től egy fővel kevesebb a létszám a védőnői szolgálaton. Jelenleg egy fő látja el Monorierdő közigazgatási területén két védőnői körzetben a feladatokat.

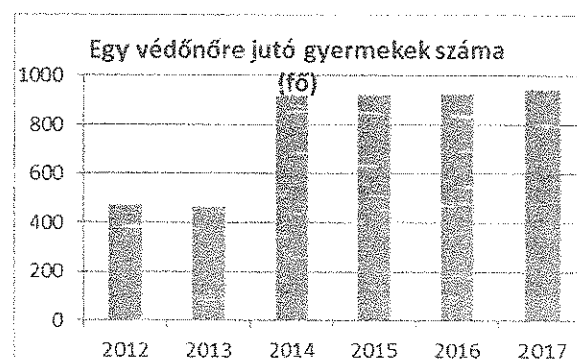
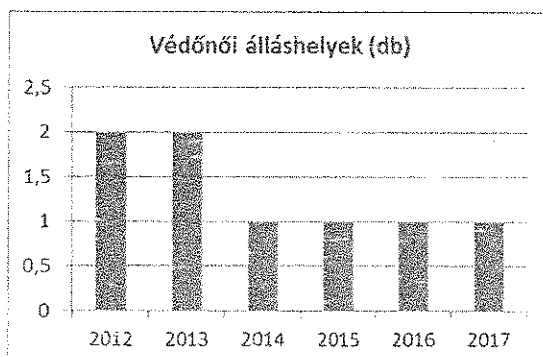
Az alábbi táblázat adatai mutatják, hogy a védőnői álláshelyek száma állandó (2), az egy védőnőre jutó gyermekek száma pedig folyamatosan, ahogyan a lakosság szám is, növekszik.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	2	475
2013	2	464
2014	1	918
2015	1	925
2016	1	926
2017	1	945

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Nagy feladatot ró az egy fő védőnőre az, hogy a két körzet gyermekeit egyedül kénytelen ellátni. Sajnálatos módon országos szinten hiány van védőnőkből. 2014. óta minden évben többször kiírásra került a védőnői állásra irányuló pályázat, de sajnos nem jelentkeznek rá. Monorierdő Község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az egy védőnői státusz minél előbb betöltésre kerüljön.

b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma, családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	na	na	na
2013	0	na	na	na
2014	0	na	na	na
2015	0	na	na	na
2016	0	na	na	na
2017	0	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	na	na
2013	0	0	na	na
2014	0	0	na	na
2015	0	0	na	na
2016	0	0	na	na
2017	0	0	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Monorierdő Község Önkormányzata jelenleg nem rendelkezik bölcsődei intézménnyel. A monorierdői bölcsődés korú gyermekek bölcsődei elhelyezése végett az Önkormányzat megállapodást kötött Vasad Község Önkormányzatával.

A bölcsődésbe beíratott gyermekek számáról és családi napközikről nincs adatunk.

c) óvodai nevelés adatai

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		1	
Hány településről járnak be a gyermekek		1	
Óvodai férőhelyek száma		178	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)			
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6h-tól 18h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		4 hét	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		12	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		12	0
Gyógypedagógusok létszáma		0	0
Dajka/gondozónő		6	0
Kisegítő személyzet		12	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	158	6	178	1	158	0
2013	160	6	178	1	160	0
2014	154	6	178	1	154	2
2015	173	6	178	1	173	1
2016	167	6	178	1	167	1
2017	158	6	178	1	158	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai nevelés adataiból az tűnik ki, hogy az Óvoda minden gyermeket fel tud venni, akinek családja kérelmezi a felvételét. Sajnos jelenleg egy fő óvodapedagógussal kevesebb pedagógus látja el a munkáját. Az Óvoda vezetése mindent megtesz annak érdekében, hogy a betöltetlen álláshely betöltésre kerüljön.

d) Általános iskola adatai

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	144	135	279	123	44,1%
2012/2013	134	139	273	113	41,4%
2013/2014	115	146	261	87	33,3%
2014/2015	124	137	261	104	39,8%
2015/2016	135	118	253	118	46,6%
2016/2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek iskolai létszámánál a fenti táblázatból is kitűnik, hogy minden évről évre minimálisan csökken az általános iskolások létszáma. viszont a napközis tanulók aránya ehhez képest kis mértékben emelkedik.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	n.a.	15	1
2012/2013	n.a.	15	1
2013/2014	n.a.	14	1
2014/2015	n.a.	14	1
2015/2016	n.a.	14	1
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	29
2012/2013	29
2013/2014	28
2014/2015	30
2015/2016	31
2016/2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az általános iskolát befejezettek aránya szerencsére évről évre növekszik Monorierdőn, köszönhető ez annak is, hogy az iskola minden lehetőséget felhasznál, hogy felzárkóztassa azon gyermekeket, aki esetleg alacsonyabb kompetenciákkal rendelkeznek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az Iskola és az Óvoda is kiemelt figyelemmel kíséri a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését, ennek érdekében megbízással alkalmaznak szakértőket, akik ezeket a gyermekeket megfelelő módon fejlesztik és fejlődésüket figyelemmel kísérik.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvoda és az iskola a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Önkormányzatunk nem rendelkezik erre vonatkozóan adattal.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
0-3 év közötti gyermekek kezdeti lemaradása	védőnői szolgálat erősítése, környezettanulmányok készítése
Egészséges életmódra nevelés	egészségnap szervezése, oktatás, szűrések, előadások szervezése
Testmozgás, sportra való oktatás, nevelés	sportnap szervezése, sportszervezetek támogatása
Egészséges táplálkozásra való oktatás	egészségnap szervezése, gyümölcsosztás, gyermekétkeztetés szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

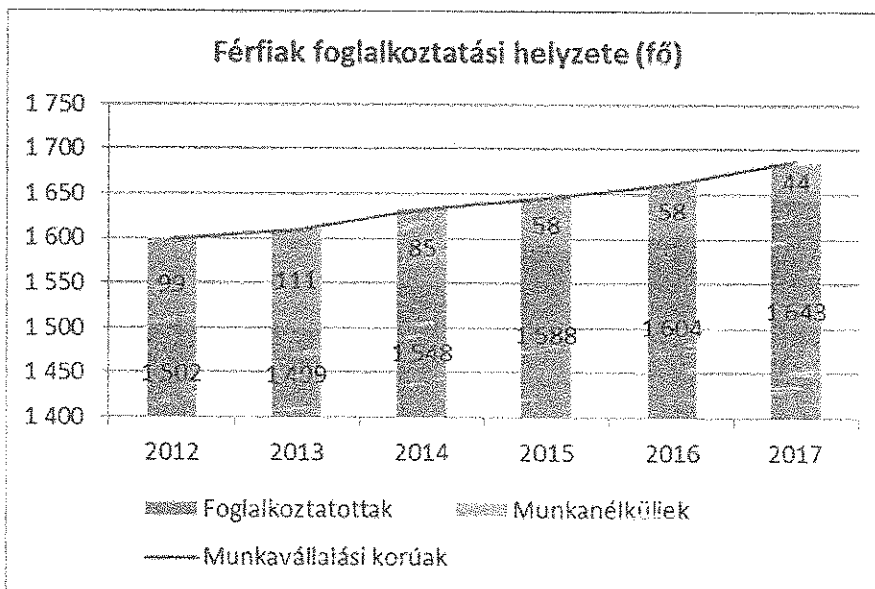
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	1 600	1 555	1 502	1 460	99	95
2013	1 610	1 534	1 499	1 445	111	89
2014	1 633	1 547	1 548	1 467	85	80
2015	1 646	1 539	1 588	1 472	58	67
2016	1 662	1 567	1 604	1 502	58	65
2017	1 687	1 573	1 643	1 511	44	63

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Mint a fenti táblázatból látható, a munkanélküli férfiak és nők száma közel azonos minden évben, sőt 2013-ban a férfiak száma meghaladta a nők számát.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az adatgyűjtés célja, hogy összegyűjtse a településen induló foglalkoztatást segítő és képzési programokat, és vizsgálja a nők részvételét ezen programokon. A vizsgálatkor figyelembe kell venni azokat a programokat is, melyek kizárólag férfiak számára indultak. Ideális esetben a programokon résztvevők nemek közötti aránya megegyezik a településen élő munkanélküliek között lévő nemek közötti megoszlással. Ha a településen induló foglalkoztatást segítő és képzési programok résztvevői között a nők száma alacsonyabb a férfiak számánál, annak okait fel kell tární, hogy hasznos változtatási javaslatokat tehesünk a jövőben induló programokhoz. A konkrét programok tanulmányozása során érdemes vizsgálni a program témája mellett munkarendjét, teljesítési feltételeit, esetleg a programból kiesők számát és nemét.

Monorierő Község Önkormányzata a témában adatgyűjtést nem végzett. Jelenleg a téli közfoglalkoztatási programban képzésen vesznek részt a nők.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük adott településen. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken. Javaslatokat kell tenni, melyek figyelembe veszik a település munkáltatóinak és lakosságának jellegzetességeit is. A kapott eredmények alapján hatékonyabban szervezhetőek képzési programok.

Monorierő Község Önkormányzata a témában adatgyűjtést nem végzett.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. Javaslatokat az esetek számától és a jelentet esetek jellegéből következtetve kell tenni a probléma megoldására.

Monorierő Község Önkormányzata a témában adatgyűjtést nem végzett.

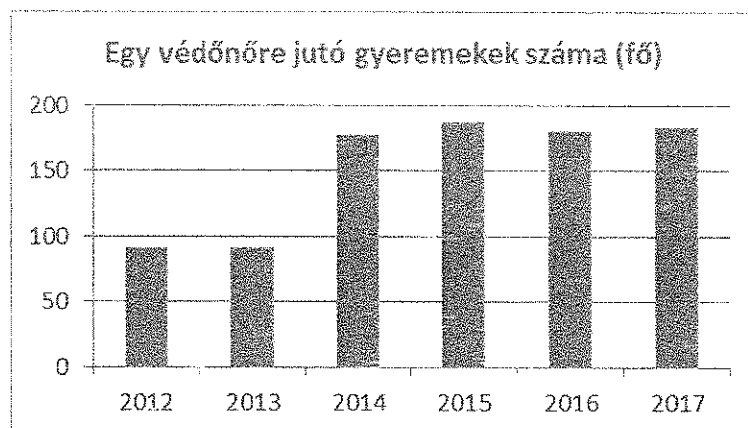
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	2	182	91
2013	2	183	92
2014	1	178	178
2015	1	188	188
2016	1	181	181
2017	1	184	184

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete éves költségvetési rendeletében a családtervezés érdekében, a védőnői szolgálat jelzése alapján, fogamzásgátló eszközök beszerzésére fedezetet biztosít.

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete éves költségvetési rendeletében a gyermekek egészségének megőrzése érdekében az arra jogosultak részére védőoltási támogatást nyújt, a települési támogatási rendeletben meghatározottak szerint.

Mint az előzőekben kifejtésre került, sajnos Monorierdőn 2014. óta egy fő védőnő látja el két körzet gyermekeit, a hosszantartó védőnőhiány sajnálatos módon országos jellegű. Monorierdő Község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az üres védőnői álláshely betöltésre kerüljön.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyan ezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, illetve kapacitásáról fontos képet kapnia a településnek, mivel a krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

Monorierdő Község Önkormányzata a témában adatgyűjtést nem végzett.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselőlet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Monorierdő Község

Önkormányzatának Képviselő-testületében 3 fő nő és 4 fő férfi van. A bizottságok külsős tagjai mindannyian nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől kapott információk alapján fel kell térképezni, hogy milyen problémák kaptak figyelmet, a kezdeményezések milyen időtartamúak voltak, milyen arányban szólították meg a település lakosságát, milyen eredménnyel zárultak. Ha a településen működő civil szervezetek között található olyan, melynek alaptevékenysége között szerepel a női esélyegyenlőség segítése, érdemes megvizsgálni programjait.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családtervezés – fogamzásgátló eszközök, lehetőségek biztosítása	szűrések szervezése, egészségnap szervezése, fogamzásgátló eszközök biztosítása
Gyermekvállalás utáni munkába állás nehézségének kiküszöbölésében segítségnyújtás	óvoda nyitva tartásának felülvizsgálata, ügyelet biztosítása munkavállalók gyermekei részére

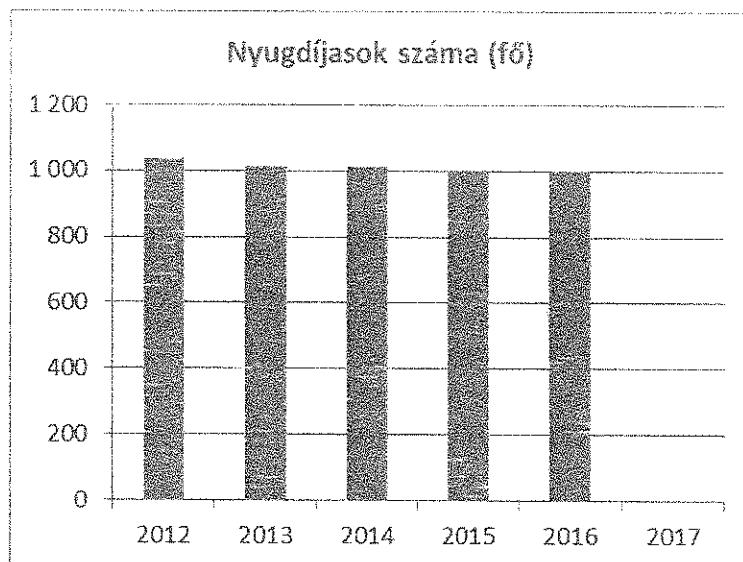
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	405	633	1 038
2013	407	607	1 014
2014	402	610	1 012
2015	391	610	1 001
2016	384	615	999
2017	na	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.1.1. számú táblázat megmutatja a településen élő összes nyugdíjas számát, valamint a nemek közötti megoszlását. Látható, hogy a lakosság hozzávetőlegesen $\frac{1}{4}$ -e nyugdíjban részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	193	35	18%	193		0%
2013	200	41	21%	200		0%
2014	165	38	23%	158		0%
2015	125	33	26%	125		0%
2016	124	34	27%	109		0%
2017	106	30	28%	112		0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A helyi adatgyűjtés célja, hogy az idős korosztály (jellemzően az 55 év felettek) foglalkoztatottsági mutatóit feltérképezzük és a kapott mutatókból hosszabb távú megoldási javaslatokat dolgozzunk ki. A településen élő idősebb korosztály munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatottságuk, milyen szektorokban dolgoznak, vagy hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset-kiegészítésként. Ha az adatok azt mutatják, hogy a korosztályban nagyarányú a munkanélküli, vagy tartós munkanélküliek száma, akkor következtethetünk munkahelyi diszkriminációra is. Ha az eredmények azt mutatják, a még aktív korú idősök között alacsony a foglalkoztatottság, akkor fel kell tárnunk ennek okait, és megoldási javaslatokat kell tenni a foglalkoztatottság előmozdítására.

A regisztrált munkanélküliek számához képest évről évre növekvő tendenciát mutat az 55 felettek aránya, viszont ez a szám közel 1/3-a az összes regisztrált munkanélkülinek. Monorierdő Község Önkormányzatának az 55 év felettek között a tartósan munkanélküliek számáról nincsen helyi adata.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az adatgyűjtés célja, hogy csokorba szedjük azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket, melyek elősegíthetik az idősebb korosztály foglalkoztatását, vagy tesznek az élethosszig tartó tanulás elvéért. Célszerű a helyi önkormányzatnál, a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályánál, civil szervezeteknél tájékozódni a témában, illetve adatot gyűjteni. Ha az eredmények azt mutatják, az idősorok között alacsony a foglalkoztatottság, akkor fel kell tárnunk ennek okait, és megoldási javaslatokat kell tenni a foglalkoztatottság előmozdítására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes foglalkoztatási hivataltól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év felettek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. Ha az eredmények azt mutatják, hogy más korcsoporthoz képest az idősebb korosztályban magasabb a munkanélküliek és tartós munkanélküliek száma, akkor intézkedéseket kell sürgetni a foglalkoztatás előmozdítására pl. pályázatokkal, foglalkoztatás segítő programokkal.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

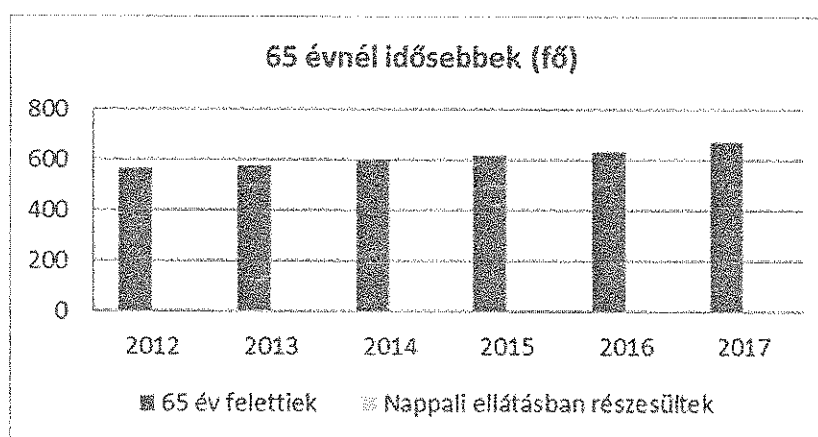
a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi adatgyűjtés célja, hogy az idősebb korosztály (ennél a pontnál célszerűbb a nyugdíjszerű ellátásban részesülő idősorokra fókuszálni) egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek feltérképezése. Ki kell térni arra, hogy van-e lehetősége a célcsoportnak egészségügyi szakellátást igénybe venni, vagy rendszeres szűrővizsgálatokon részt venni, továbbá hogy a szociális szolgáltatásokat mennyire ismeri a célcsoport és igénybe tudja-e venni azokat. Cél, hogy minél szélesebb körben tájékoztassák a célcsoportot a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról valamint azok igénybevételi lehetőségeiről, továbbá biztosítani szükséges az egészségügyi alap- és szakellátások könnyebb igénybevételét számukra is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időszerűak száma	
	Fő	Fő	%
2012	566	2	0,35%
2013	578	2	0,35%
2014	602	1	0,17%
2015	618	na	#ÉRTEK!
2016	635	2	0,31%
2017	673	1	0,15%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

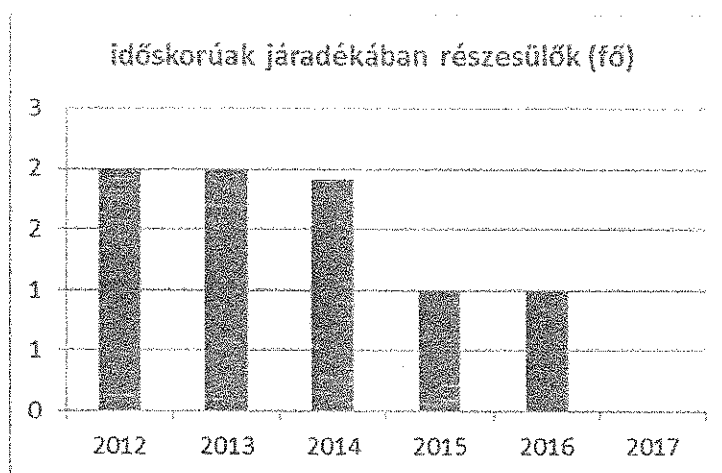

A 65 év feletti számához képest elenyésző az a szám, amely jellemzi a nappali ellátásban részesülő időszerűak számát. 2018. évtől kezdődően Monorierdő Község Önkormányzata megállapodást kötött a Pílisi Evangélikus Egyház által fenntartott Idősek nappali ellátóhelyével, így az egy fő nappali ellátásban részesülő Pílisen veheti igénybe ezt az alapellátást.

6.3.2. számú táblázat - Időszerűak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időszerűak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	2
2013	2
2014	2
2015	1
2016	1
2017	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (feltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	14 447	n.a.	n.a.
2013	1	14 447	n.a.	n.a.
2014	1	2 800	n.a.	1
2015	1	2 820	n.a.	1
2016	1	3 075	n.a.	1
2017	1	n.a.	n.a.	1

Forrás: TEIR

Az adatgyűjtés célja, hogy az idősebb korosztály közművelődési, kulturális szokásait felmérjük. Meg kell vizsgálni, hogy az adott településen – vagy a környéken – vannak-e olyan kulturális programok, események, melyeknek célközönsége az idősebb korosztály is. Mindemellett meg kell vizsgálni, hogy az idősek milyen gyakorisággal vesznek részt kulturális eseményeken, programokon (pl. színház, koncert, múzeumlátogatás, falunap, bál, sportesemény, stb.). Ha a részvétel gyakorisága alacsony, akkor meg kell keresni az okokat és megoldási javaslatokkal elő kell segíteni a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való könnyebb, eredményesebb hozzáférést.

Monorierdő Község Önkormányzata az adott témában adatgyűjtést nem végzett.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb. Az adatgyűjtés célja, hogy feltérképezzük, a célcsoport ismeri-e a számítógépet, tudja-e kezelni, illetve használni. Mindemellett azt is meg kell vizsgálni, hogy vannak-e olyan programok, esetleg tanfolyamok, melyek kifejezetten az idősebb korosztály informatikai tudását hivatottak fejleszteni. Amennyiben az adatgyűjtés eredménye arra enged következtetni, hogy az idősebb korosztály informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól, de van igényük az ismeretek elsajátítására, akkor megoldási javaslatokat kell tenni a probléma megoldása érdekében.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Monorierdő Községben 2 nyugdíjasklub működik a Szépkorú Nyugdíjas Klub és az Őszirozsa Nyugdíjas Kör. Mindkét Klub tevékenyen működik, havi szinten tartanak összejöveteleket. Monorierdő Község Önkormányzata ingyenesen bocsájtja rendelkezésükre a Béke köz 13. szám alatti ingatlanban a közösségi tereket. Az Önkormányzat továbbá minden évben lehetőségeihez mérten anyagi támogatásban is részesíti a nyugdíjas klubokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magányos idős emberekkel való kapcsolatfelvétel	az intézkedésben résztvevők figyelemmel kísérik a településen élő egyedül élő idős személyeket.
Egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének nehézsége	felnőtt vérvételi lehetőség biztosítása helyben
informatikai érdeklődés felkeltése	Teleház működtetése, ismeretterjesztés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

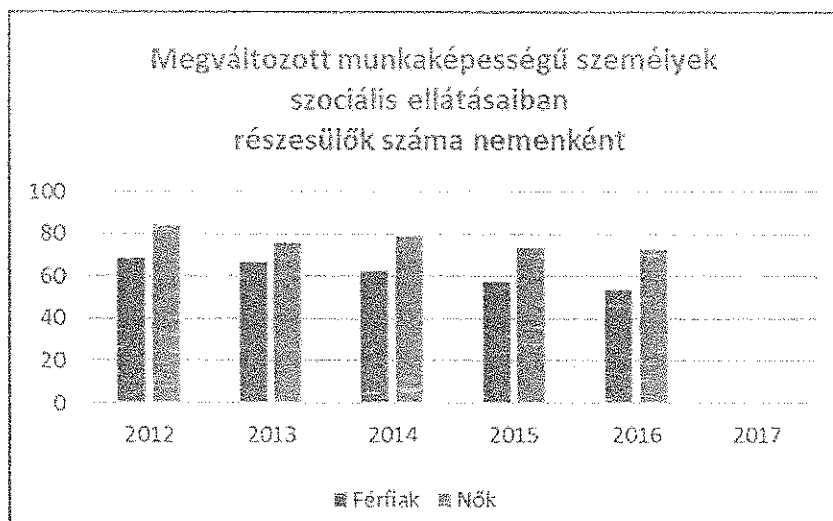
a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	69	84	153
2013	67	76	143
2014	63	79	142
2015	58	74	132
2016	54	73	127
2017	na	na	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált években megállapítható, hogy a megváltozott munkaképességűek számából a nők aránya magasabb.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	na	na	na
2013	na	na	na
2014	na	na	na
2015	na	na	na
2016	na	na	na
2017	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Monorierdő Község Önkormányzata a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számáról helyi adatgyűjtést nem végzett.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban „Fot”) meghatározza a fogyatékos személy fogalmát. Ez alapján fogyatékos személy az, aki olyan tartós vagy végleges érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi vagy pszichoszociális károsodással – vagy ezek bármilyen halmozódásával él, amely a személy környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételét korlátozza vagy gátolja. Azonban nem csak ez az egy jogszabály tartalmaz szabályokat, melyek a fogyatékos személyekre vonatkoznak, figyelemmel arra, hogy a fogyatékkal élők helyzetét az élet több jogintézménye érinti. Így például Magyarország Alaptörvénye XV. cikkében is rögzíti, hogy Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés – fogyatékoság vagy más egyéb helyzet szerinti különbségtétel – nélkül biztosítja. Fontos tudni, hogy a fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes érzékelhető és biztonságos épített környezetre és az ezekhez kapcsolódó tájékoztatói lehetőségekre. Ezen túlmenően biztosítani kell azt is, hogy a fogyatékos személy egyenlő eséllyel hozzáférhessen a közszolgáltatásokhoz, a tömegközlekedési eszközökhöz, a közérdekű- és olyan információkhoz, melyek az őket megillető jogokkal és a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Itt

emelendő ki az a tipikus példa is, hogy a közszolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját beviheti például a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény vagy szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül
- Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
  - Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
  - Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Monorierdő Község Önkormányzat intézményei akadálymentesítettek, fogyatékos személyek könnyen megközelíthetik őket. Az újonnan épült Községháza akadálymentesítése minden igényt, korszerű keretek között kielégít.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Monorierdő Község Önkormányzat fontos feladata a jövőben, hogy a munkahelyek és a közösségi közlekedésre szolgáló területek minden tekintetben akadálymentesek legyenek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Monorierdő Község Önkormányzat honlapja akadálymentesített, melyet a Polgármesteri Hivatal pályázatának leadásakor a Képviselő-testület önként vállalt.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl. az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából, vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná. Az Önkormányzat számos alkalommal kinyilvánította azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Több alkalommal szervezett egészségügyi szűréseket.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő személyek kirekesztettsége	személyes találkozók szervezése, a környezet szociális érzékenységének növelése
Akadálymentesítés a munkahelyeken	felmérés készítése, ismeretterjesztés a helyi munkaadók részére
Akadálymentesítés a közlekedésben	felmérések, saját és pályázati forrásból való megvalósítás lehetőségeinek vizsgálata

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Monorierdő Község Önkormányzata szoros kapcsolatot ápol a településen lévő egyházi és civil szervezetekkel.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Monorierdőn nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az egészséges életre nevelésre. Évente sportprogramokat szerveznek. Jelenleg az alábbi civil szervezetek segítik az Önkormányzat sporttal kapcsolatos munkáját: Monorierdei Szabadidő Egyesület, Jujutsu Kör, Monorierdői Íjász Egyesület, Rebelog FC.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat ebben a témában adatgyűjtést nem végzett.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Monorierdőn nincs nemzetiségi önkormányzat.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Monorierdőn nincs nemzetiségi önkormányzat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Fiatalkorúak foglalkoztatási lehetőségeinek keresése	Rövid távú terv: diák munkaprogramban való részvétel Középtávú terv: éves diák munkaprogramban való részvétel Hosszútávú terv: fiatalok munkához való hozzáállásának javítása	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Diák munkaprogramban való részvétel és pályázati lehetőségek keresése	polgármester, jegyző,	2022.01.01.	részvevők száma	pályázati erőforrások, önkormányzati humán erőforrások	előre nem látható
2	Felnőttkoriak foglalkoztatási lehetőségeinek keresése	Rövid távú terv: közmunka programban való részvétel Középtávú terv: éves közmunka programban való részvétel Hosszútávú terv: felnőttek munkához való hozzájutásának javítása	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	közmunka programban való részvétel és pályázati lehetőségek keresése	polgármester	2022.01.01.	részvevők száma	pályázati források, önkormányzati humán erőforrások	előre nem látható
3	Fiatalkorúak képzési lehetőségeinek keresése	Rövid távú terv: képzési programban való részvétel Középtávú terv: éves képzési programban való részvétel Hosszútávú terv: iskolázatlanság csökkentése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Képzési lehetőségek feltérképezése, lehetőség nyújtása	polgármester	2023.01.01.	részvevők száma, darabszám	pályázati források, önkormányzati humán erőforrások	előre nem látható
4	Felnőttkoriak képzési lehetőségeinek keresése	Rövid távú terv: képzési programban való részvétel Középtávú terv: képzési programban való részvétel	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Képzési lehetőségek feltérképezése, lehetőség nyújtása	polgármester	2023.01.01.	részvevők száma, darabszám	pályázati források, önkormányzati humán erőforrások	előre nem látható

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Lakhatási körülmények feltárása szegregáció jeleit mutató településrészen	Az intézkedéssel elérni kívánt cél távú iskolázatlanság csökkentése Rövid távú terv: környezettanulmány végzése, rendszerezése, közéleti távú terv: környezettanulmány végzése, rendszerezése, lakhatási körülmények hiánya a szegregáció jeleit mutató településrészen	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiákkal	Környezettanulmány végzése, rendszerezése	polgármester, jegyző, szociális ügyintéző	2023.01.01.	darabszám	önkormányzati anyagi- és humán erőforrások	éselőre nem látható
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
	0-3 év közötti gyermekek kezdeti lemaradás szocializálódás hiánya lefaragása, 0-3 év közötti hátrányos gyermekek kezdeti helyzetük, lemaradás szocializálódás miatt	0-3 év közötti gyermekek kezdeti lemaradás szocializálódás hiánya lefaragása, 0-3 év közötti hátrányos gyermekek kezdeti helyzetük, lemaradás szocializálódás miatt	Rövid távú terv: védőnői szolgálat új helyre költöztetése, költségvetési források felkutatása, előkészítő vizsgálat, sajátos környezettanulmányok készítése a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, lemorzsolódás	Védőnői szolgálat erősítése. Ez közvetett intézkedésnek számít, mivel a védőnői szolgálat minél magasabb szintű elvégzéséhez szükséges a megfelelő technikai, humán feltételeket kell biztosítani az Önkormányzatnak.			megsegített gyermekek/fő	önkormányzati anyagi- és humán erőforrások	fenntartható, és előre nem látható

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	megakadályozása, a visszavezetés a közoktatásba. Egészséges életmód hiánya	Rövid távú terv: évenkénti egészségnap szervezése, Középtávú terv: ismeretek minél szélesebb körben való terjesztése, szűrővizsgálatok számának növelése Hosszú távú terv: kimutathatóan kevesebb betegség az orvosoknál	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	egészségnap szervezése, szűrőesemények előadások szervezése	polgármester, képviselő-testület, intézményvezetők	2020.01.01.	darabszám	önkormányzati anyagi-humán erőforrások	fenntartható, előre nem látható
3	Testmozgás, sportra való oktatás nevelés hiánya	Rövid távú terv: évenkénti sportnap szervezése, sporttal kapcsolatos civil szervezetek támogatása, csoportos győgytorna szervezése, éves középtávú terv: ismeretek szélesebb körben való terjesztése, Hosszú távú terv: kimutathatóan kevesebb betegség az orvosoknál	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	sportnap szervezése, sporttal kapcsolatos civil szervezetek támogatása	polgármester, képviselő-testület, intézményvezetők	2023.01.01.	darabszám	önkormányzati anyagi-humán erőforrások	fenntartható, előre nem látható
4	Egészséges táplálkozásra való oktatás hiánya	Rövid távú terv: évenkénti egészségnap szervezése, gyűmölcsösztés, nyári gyermekétkeztetés szervezése, konyha részvétele az egyes rendezvényeken	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	egészségnap szervezése, gyűmölcsösztés, gyermekétkeztetés szervezése	polgármester, képviselő-testület, intézményvezetők	2023.01.01.	darabszám, résztvevők száma	önkormányzati anyagi-humán erőforrások	fenntartható, előre nem látható

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		egészséges életlék bemutatásával Középtávú ismeretek szélesebb körben való terjesztése, Hosszú távú kimutathatóan kevesebb betegség az orvosoknál							
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Családtervezés fogamzásgátló eszközök, lehetőségek biztosítása	Rövid távú terv: egészségnap szervezése, nőgyógyászati szűrések szervezése, fogamzásgátló eszköz biztosítása Középtávú terv: egészségnap szervezése, nőgyógyászati szűrések szervezése, fogamzásgátló eszközök biztosítása Hosszú távú terv: nőgyógyászati szűrések szervezése, fogamzásgátló eszközök biztosítása, növekedő számban terjedő Hosszú távú terv: nőgyógyászati szűrések szervezése nyoman korai felismerés a betegségknél, fogamzásgátló eszközök biztosítása hatékonyabb családtervezés a hátrányos helyzetben lévő esetekben	éves költségvetési tervben	egészségnap szervezése, szűrések szervezése, fogamzásgátló eszközök biztosítása	polgármester, védőnő,	2022.01.01.	segítségnyújtások száma	önkormányzati anyagi- és humánerőforrások	fenntartható, előre nem látható.
2	Gyermekvállalás utáni munkabautáni munkába állás	Rövid távú terv: éves költségvetési	éves költségvetési tervben	óvodai nyitvatartás felülvizsgálata, ügyeleti képviselő-	polgármester, felülvizsgálata, ügyeleti képviselő-	2023.01.01.	darabszám	önkormányzati anyagi-	fenntartható, előre nem látható.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	állás nehézsége	Középtávú terv: óvodai nevelési tevékenységek megvalósításának felülvizsgálata Hosszú távú terv: növekedési terv a gyermekek megőrzés ideje alatt	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	biztosítás munkavállalók gyermekei részére	testület, óvoda intézményvezetője			humán erőforrások	
IV. Az idők esélyegyenlősége									
1	Magányos idős emberekkel való kapcsolatfelvétel, rendszeres kapcsolattartás, idősök védelme	A kapcsolat tartás és a bizalom megerősítése.		A jelzőrendszer tagjai, a polgármester, a jegyző, a közterület-felügyelő folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő egyedül élő idős személyeket.	Béla polgármester	2020.01.01.	Nyugdíjas klubhoz való csatlakozás	humán erőforrások, pénzügyi, technikai erőforrások, szükségességek	Rövid távú: az idősök védelme érdekében tájékoztatók, felhívások szervezése. Közép távú: jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kialakítása, szociális étkeztetés fenntartása Hosszú távú: jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kialakítása, szociális étkeztetés fenntartása
2	Egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása	rövid távú terv: felnőtt vészteljesítési lehetőségek fenntartása középtávú terv: felnőtt vészteljesítési lehetőségek fenntartása támogatása, röntgengép beszerzése hosszú távú terv:	éves költségvetési rendelet	vérvételi lehetőség helyben biztosítása	polgármester, háziorvos, fogorvos, képviselő-testület	2020.01.01.	igénybevételek száma	önkormányzati anyagi-humán erőforrások	fenntartható, előre nem látható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Informaticai érdeklődés felkeltése	Informaticai érdeklődés hiánya	felöltt vérvételi lehetőség fenntartása, támogatása, bővítése, kimutathatóan növekedett esetszám Rövid távú terv: ismeretterjesztés Középtávú terv: idősek bevonása, kimutatható esetszámmal Hosszú távú terv: informatikai képzések, továbbképzések	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Tel ház működtetése, ismeretterjesztés	polgármester, képviselő-testület,	2023.01.01.	darabszám	önkormányzati anyagi-humán erőforrások	fenntartható, előre nem látható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	Fogyatékkal élő személyek kirekesztésének megakadályozása	A fogyatékkal élő és gondozójának konzultálása elleni intézkedés.	A fogyatékkal élők gondozóinak erősítése a társadalomban.	Személyes találkozók szervezése a problémák megbeszélésére, a fogyatékkal élők környezetének tudatosítása, szociális érzékenységeinek növelése	Béla polgármester	2020.01.01.	elzárkózás minimálisra csökkentése.	Rövid távú terv: keretekszal megbeszélések szervezése lakosokkal, előadások szervezése. Középtávú: szociális érzékenység elősegítése, elmélyítése Hosszú távú: kompromisszumra jutás		
2.	Akadálymentesítés elősegítése a helyi munkaadóknál	Akadálymentesítés munkahelyeken	rövid távú terv: felmérés készítése középtávú terv: ismeretterjesztés helyi munkaadók részére akadálymentesítés fontosságáról hosszú távú terv:	akadálymentesítés munkahelyeken	akadálymentesítés munkahelyeken	polgármester, jegyző, közterület-felügyelő	2022.01.01.	akadálymentesített munkahelyek száma	civil humán, és anyagi erőforrások	fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Szente Béla polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

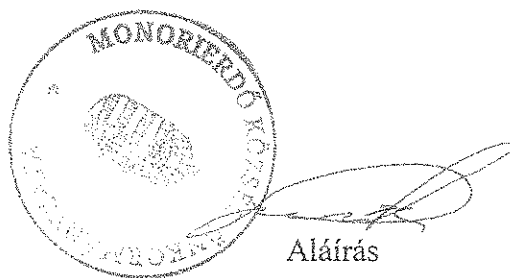
4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Monorierdő község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Monorierdő község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 175/2018. (XII. 13.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum *2018. december 13.*

A circular official seal of the Monorierdő Községi Önkormányzat (Local Government) is shown. The seal contains the text 'MONORIERDŐ KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT' around the perimeter and 'Helyi Esélyegyenlőségi Program' in the center. To the right of the seal is a handwritten signature in black ink.

Aláírás

Monorierdő Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.